

Taxa postală
plătita în num.
No. 30523/1934

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj, 37.
Baron L. Pop

10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kü-
lföldre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 lej. —
Hirdetések díjszabás szerinti. — Az
„UJ KELET” a transilvaniai és
banati zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkjeink utánnyomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszere-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő. Re-
dactor responsabil-Felölős szerkesz-
tő: Jámbor Ferenc. Administrator
delegat si girant responsabil-Felölős
igazgató: Schwartz Endre. Proprie-
tar-tulajdonos: Fratinitas S. A. R.
de Editura. Registrul publicajimilor
perioadice No. 43. Dos. 889. 1938.
Tribunalul Cluj, Secția III.

Vasárnap, július 2.
1939—5699. Tamuz 15.
XXII. évfolyam, 145. szám.

VILÁG TÜKRE

Öfelsége szózata a kamarához és a szenátushoz

Az uralkodó emelkedett beszédében válaszolt a törvényhozó testületek két házának üdvözlésére

Bucuresti, július 1. Tegnap délután Öfelsége II. Károly király ünnepélyes keretek között fogadta a képviselőház és a szenátus bizottságait, amelyek a trónbeszédre adott válaszfeliratot adták át az Uralkodónak. Öfelsége ez alkalommal külön választotta a kamara és külön a szenátusi bizottságok üdvözlésére. A kamara tagjainak a következőket válaszolta:

Öfelsége válasza a kamarának

— Azon meleg szavak, amelyekkel a képviselőház választott a trónbeszédre, melyen megindítottak és legmélegebb köszönetemet fejezem ki az új Románia képviselőinek. Különös örömmre szolgált annak megállapítása, hogy az utolsó évben történt reformok, kormányintézkedések megfelelő értékelést nyertek a nép előtt, ugyancsak előttem és tanácsosaim előtt, mert ezek a reformok és intézkedések egészségesebb és praktikusabb alapokra helyezik az államéletet.

— Az elmúlt esztendő — folytatta Öfelsége — aggodalmakkal volt tele. Azonban a nemzet tömörülése vezetői köré megadta azt az erőt nekünk, hogy megerősítsük az örökkévaló jelszavakat, amelyek a mi létkünknek

lényegét képezik. Románia évszázados küzdelmeken és nagy áldozatokon át jutott el oda, ahol ma van és kötelességünk megvédeni azt az örökséget, amelyet őseink hagytak ránk.

Nem törekszünk megszerezni semmi olyant, ami a másoké, de éppen ilyen határozottan védjük meg mindazt, ami a miénk.

Hogy az egész románságnak ezen akaratát minden eszközzel teljesebbé vihesük, az elmúlt esztendőben kénytelenek voltunk jelentékeny áldozatot kérni az országtól. Ezen áldozatokat azonban öntudattal hozták, mert nemzeti követelmény volt teljesebbé a kivésése. A május 10-i nagy katonai díszszemle, amelyen az ország hadserege olyan büszke módon mutatkozott meg, látható bizonyítéka volt, hogy az eddig tett erőfeszítések eredményei megmutatkoztak.

— Az a hit és szeretet, amellyel ez év tavaszán az összpontosításra bevonuló tartalékosok válaszoltak a behívásra, amely a nemzetközi helyzet miatt történt, a lelegevőbb bizonyítéka volt a nép lelkének.

izben fogadom az Uj Románia új parlamentjének képviselőit, I. Károly királyra, aki megvetette alapjait a modern Romániának és akinek centenáriumát ebben az évben ünnepeltük.

Ismételten köszönetet mondva a bizalom szavaiért, amiket hozzám intéztek, meggyőződésemmel adok kifejezést, hogy ügybizalommal és hazafiassággal fognak együttműködni kormányommal a nemzeti újjászülés érdekében. Egészséget!

Az uralkodó válasza a szenátusnak

Ezután a szenátus üdvözlésére válaszolt Öfelsége:

— Mélyen megindítanak azok a meleg szavak, amikkel drága anyámról emlékeznek meg.

— Mária királyné emléke örök marad azokban, akik átélték a kiegészítési háború dicsősége napjait.

— Függelenség és a hadsereg megalakítása nélkül nem valósíthatók volna meg a szükséges reformok, amiket a szenátus megállapított és helyeselt. Csak olyan alapvető reformnak van jövője, amely megfelel a tényleges szükségleteknek, ezért az új alkotmány, amit olyan lelkesen fogadott az ország, amint Önök is megállapították, hatékony gyümölcsöt van hivatva hozni.

A hadfelszerelést tökéletesíteni kell

— Hadseregünk megerősítése erélyesen és kitartással történt és az elkövetkező évben folytatni kell a legrövidebb időn belül való tökéletesítése érdekében, hogy a román katonai erkölcsi erejét megkettőzzük anyagi erejével.

— Köszönöm tehát a szenátusnak a hadfelszerelés iránti érdeklődését és ígéretét, hogy e célért ingadozás nélkül fog dolgozni. A katonai téren kifejtettek és a mélyreszántó reformok, melyek annyira megváltoztatták az ország képét, megszerezték a tekintélyt, amire békepolitikánk folytatásához szükség van, amely külpolitika egyidejűleg a méltóságot és függetlenséget is jelenti.

A gazdasági előhaladásért

A nagy nemzeti követelmények a közeljövőben más ágaihoz is összpontosításokat követeltek, amelyeket azonban az elsődleges követelmények miatt csak a második terv keretében sorozhatunk be. Ha anyagi erőnk nem is engedi, hogy megkezdhesük a munkát a nemzeti élet minden ágában, ugyanegy időben mégis megkezdjük és folytatni kell működésünket intenzívebb alapon a gazdasági kérdések megoldásánál. Annak ellenére, hogy olyan korszakban élünk, amelyben a depresszió mindenfelé érzéti hatását,

mégis meg kell alkossuk azokat az eszközöket, melyek segítségével ma emelkedettebb színvonalon tudjuk magunkat tartani és amelyek által a jövőben olyan előmenetelt tehetünk, amelyre országunk gazdagsága készült és ad elhivatottságot.

támszkodva, ami külpolitikánk határozott vonala marad.

Mária királyné örök emlékezetébe

— Elnök Uram! Képviselő Urak!
— Romániát fájdalmasan érintette annak elvesztése, aki a nemzeti egység súlyos harcainak idején, az Egységesítő királyi oldalán, annyi erélyvel tudta az ország szellemét emelni és a győzedelmes ellenállásra biztatni.

Mária királyné örök emléke marad a nagy háború harcainak.

— Hálával kell adoznunk Miron patriárka emlékének is, aki mint a Trón első tanácsosa annyi bölcsességgel elnökölt Románia új megszervezésénél. Mivel örökké szemünk előtt kell hogy legyen a múlt, amikor a jövőbe nézünk,

emlékezzünk ezen a napon, amikor első.

Az ország lakosságának egységét bizonyítják (élénk tetszésnyilvánítások, éljenzések). A kamarában elmondottam volt, hogy a kormány és magam számára semmilyen érdeket nem igényelnek azért, ami megvalósítást nyert. Az érdem első sorban a népet illeti meg, amely újból bebizonyította bölcsességét és rendkívüli életrelvőségét. Azután a Koronát illeti meg (erős taps), amely férfiasan szállt szembe az összes nehézségekkel, hogy új sorsot készítsen elő ennek a nemzetnek.

— Ime, kit illet meg a dicséret. Mivel ez a felfogásom, engedjék meg, hogy a mindannyiuk részéről ma megnyilvánult érzelmeiket úgy értelmezem, mint általános megelégedést ama rendkívüli idők felett, amelyek Öfelsége II. Károly király gondoskodásából nekünk megadattak (percekig tartó éljenzés) és ha mégis azt akarnák, hogy ezen érzelmeik egy része a címre szóljon saját személyemben, ezt csak azért fogadnám el, ami eljárásban általános tanulságot jelenthet.

— Lemondtam az ugynevezett pártfegyverről, mert lelkiismereti kötelességnek és hazafias lépésnek tekintettem ezt a választ.

— 1935 óta az ország kormányai eltértek kötelességüktől. A helyzetet látva elmentem a nép körébe, amely rendszerint képviselőjeként a parlamentbe küldött és lelkiismereti vallomást tettem. 1936-ban Argesben ezeket mondottam: „Hiszem, hogy ez az ország nem haladhat sem a szélső jobb-, sem a szélső balra.” (Folytatása a 8-ik oldalon)

A parlament tagjai ünnepelték Calinescu miniszterelnököt

Ha a jelenben bizonyos mértékben szükségünk van határontúli segítségre is, számolnunk kell és igényt kell tartanunk azokra az energiatartalékokra és belföldi lehetőségekre, amelyek megengedik azt a fejlődést, amelyet megérdemlünk. Nem szabad elfelejtenünk, hogy semmiféle munka nem alacsonyítja le az embert, hanem ellenkezőleg: nemesebbé teszi. Románia szép bizonyítékát adta annak, hogy dolgozni tud, sőt az ország egyetlen politikai szerve, a Nemzeti Újjászülés Frontja vezérelvéként jelszónak egyetlen szót tűzött ki és ez a szó: Munka.

A reformok és az új rendszer tekintélyt adtak az országnak

— A tavalyi olyan sikerrel megkezdett állami átszervezési munkát ugyanolyan buzgalommal kell folytatni.

— Örvendek én is, hogy Önökkel együtt megállapíthatom, milyen eredményeket hozott a közigazgatási decentralizáció, a céhek beszerzése, a munka és jövedéy szervezetek megalapítása, valamint az a lendület, amivel az ifjúság nevelése folyik az Országos szervezeteken keresztül és milyen reményt fűzünk a falvak fejlesztéséhez a társadalmi szolgálat által.

— A jelenlegi rendszer, amely helyreállította az állami tekintélyt, a teljes egyenlőség és társadalmi igazság rezsimje: Előttek és örökre el kell, hogy tűnjének a helyi jellegű előjogok, hogy helyt adjanak a nemzeti érdekért való munkának. A reformok érdeme, hogy tekintélyt adtak az országnak, amit átérteztem a nyugati országokban való látogatásom alkalmával. Ezen tekintélynek hála, Románia szavát hallathatta a békepolitikában, méltóságára és nemzeti függetlenségére

Bucuresti, július 1. A parlament tagjai tegnap este a Pescarus étteremben ünnepelték Armand Calinescu miniszterelnököt. A bankett felemelő nemzeti megnyilatkozásra adott alkalmat. Az elhangzott beszédek nem hemzsegték az ösztönös ígéretekkel, aminek a multban a politikusok hozzászólatai, hanem melegség és őszinte hitvallás fűtötte ezeket olyan emberek részéről, akik becsületesen harcoltak a nemzeti újjászülésért.

— írja a Timpul. Több, mint 400 résztvevője volt a bankettnek, királyi tanácsosok, a kormány tagjai, egyházi főméltóságok és a parlament tagjai.

Calinescu miniszterelnök pohárköszöntőjében ezeket mondotta:

— Felhasználom az alkalmat, hogy az ország képviselői együtt vannak, hódolatunknak és hálának szeretett uralkodónk iránt való kifejezésrejtésére. Emelem poharam Öfelsége, a király egészségére és diadalmos uralkodására!

A megjelentek hosszasan éltették a királyt. Ezután Alex Vaida-Voevod, a kamara elnöke, Argetoianu, a szenátus elnöke, Mironescu királyi tanácsos, a kisebbségek nevében pedig Hans Hedrich szólaltak fel.

Végül a miniszterelnök válaszolt az elhangzott felszólalásokra:

— Az ország három legkitünőbb államférfia, Vaida, Argetoianu és Mironescu királyi tanácsosok által címre mondott hűszó szavak mélyen meghatottak és az etnikai csoportok képviselőjének őszinte és lojális beszéde számomra nagy jelentőséggel bír.

Harc az olajért

Mi lesz, ha kiapadnak az olajforrások és petroleumkutak, amelyek ma még bőségesen ontják a világ legfontosabb nyersanyagát? Mi lesz a békét hangoztató és háborúba rohanó világgal, ha a föld gyomrába eresztett furók és acélsövek nyomán többé már nem buzog fel a drága kincs, mely motorok millióit tartja üzemben? Mi lesz a csattogó, dörömbölő gépszörnyekkel, ha faradt acéltagjaikat nem hűsítethi az olaj, mi lesz a repülés szézületes fejlődési iramával, ha benzintankokba nem kerülhet többé benzin és a száguldó autók motorai éhesen ásítognak az éltetető kincs után?

Ezek a kérdések foglalkoztatják legújában közgazdászainkat, tudósainkat és nem utolsósorban a világ politikai hatalmságait. Irtózatos erőfeszítés, kétségbeesett tülekedés indult a föld nyersanyagának kihasználására. Az olaj első helyre tornászta fel magát a nyersanyagok sorában, mint egykor az arany, most ő lett az emberiség bálványa, háború és béke szülőanyja, emberek sorsa és végete.

A nyersolaj utáni hajszát indító okait úgy érthetjük meg leginkább, ha összehasonlítjuk a termelés és fogyasztás adatait. Az amerikai Mc. Carthy most hozta nyilvánosságra a világ nyersolajtermeléséről készített pontos statisztikáját és ebből kitémük, hogy a földkerekségen az 1937 évben összesen 456 millió tonna nyersolajat (petroleumot) termeltek. Ez a mennyiség elfogyott az utolsó cseppig. Magában az Egyesült Államokban 1937 december 31-ig 390 ezer petroleumkutat furtak és ebből 285 ezer kut szolgáltatott kisebb-nagyobb mennyiségű nyersolajat. Az Amerikai Egyesült Államok minden négyzetkilométernyi területére esik egy-két furási kísérlet, úgy, hogy néhány esztendőn belül halálos pontossággal megállapítható a még feltárható olajforrások száma. A helyzet ugyanaz a többi államokban is. Az olaj utáni hajszát nem szűnik egy percig sem, a kutatások olyan mérvet öltöttek, hogy tíz éven belül nem lesz a világnak olyan területe, ahol furásokat ne eszközöltek volna. A statisztika adatai szerint az évenkénti furások száma az öt világrészben meghaladja a százhetvenezretet, s ez a szám évről-évre emelkedik. Ugyanebben az arányban csökken a már üzemben lévő kutak és források kiapadása.

Ahhoz, hogy a fogyasztás és termelés aránytalanságát megértsük, mindenekelőtt tudnunk kell, hogy miből és miként keletkezik a petroleum. Ismeretes, hogy a petroleum nem más, mint szénhidrát. Ősvilági zsir. Minthogy pedig zsir főleg az állati szervezet termel, a petroleumot is az Ősvilági állatok zsirjának mondhatjuk, noha kétségtelen, hogy kisebb mennyiségben növényi eredetű zsirok is szerepelnek petroleum elnevezés alatt. Persze az ősvilági állatok zsirja nem változatlanul marad reánk, hanem hosszú évmilliók alatt, a Föld gyomrában lényegesen megváltozott és átalakult a vegyész nyelvén nevezett szénhidráttá.

Hogy miféle állatokból és növényekből keletkezett a petroleum, azt pontosan megállapítani nem lehet. Csak egy bizonyos, hogy azoknak az állatoknak és növényeknek, amelyekből petroleum keletkezett, temetője a tenger volt. Óriási méretű temetéseket a tenger ma is végez. Nemcsak cetek, csigák és halak tetemei halmozódnak fel némely tengeröbölben, hanem egyéb állati tetemek is juthatnak hasonló sorsra. Így többek között feljegyezték, hogy a mexikói öbölben a múlt század nyolcvanas éveiben olyan területre bukkantak, ahol közel háromszáz négyzetkilométeren óriási

at, biztosítjuk a kérés
eretetéről és odaadásá-

patriárka székfoglalója

riárka ment fel a szó-
lelkes ünneplése kö-
zöket mondotta:

zata megtisztel, de ag-
y érzem magam, mint-
p tollakkal, de csunya
szavazatai szép tollaza-
mra. De ha arra gon-
enődök életév küszö-
ell látom, hogy a kor-
osodik vállaimra.

után felsorolja az orto-
fejeit és petropolitait,
ukat a hitért, majd
a széklet már 27 évvel
eki, de nem akarta az
ni.

után köszönetet mon-
ért. Az üléstermet
6 papok a patriárka
k. Balan metropolita
dolátát fejezi ki, majd
rekesztik. A választás
palotájában recepció
ettek a kormány tag-
miniszterelnökkel, a
és az egyházkerületi

iranciaországi inomitóban

Az Aix en Provenca-i
robbanás történt. A
kát ezideig nem süte-
árom munkás életéte

azást kapott ár 9 centtel való elésére

us 30. A szenátus a
vényjavaslatot, mely
hatálmazza volna o-
elésére. A javaslat el-
höz és szenátus még
tartottak és meggye-
mely felhatalmazza
ovábbi 9 centtel való
ezüstvásárlások esz-
árának 70 centben

a holland any

30. A holland kor-
yította lemondást
kormányválságot a
nzigypolitikai kérdé-
ések robbantották
völt miniszterelnök
y megalkításával.
emokraták bevonása-
bós kormány össze-

z folyamodik szemben?

ni Niki című lap sze-
szakhoz kíván fo-
a japán petroleum-
északi részében és
a Csendes óceán
jtennek e jogokkal
tartása kényszerít
erőszakhoz folya-

és Lapkiadó E. Z.
Baron L. Pop 18
-60.

PRIMAT

tekncsök merültek a fenékre. Pár évvel ezelőtt a Vörös tengerben akadtak olyan szarkasra, ahol a hajó két napon keresztül kúzdódott, amíg a sok milliárdnyi sáska tetejében keresztül tudott vergődni. Számítások szerint a sáska-tetek mennyisége közel nyolcszázmillió méterméterét tehetett ki. Már most képzeljük el, ha ily mennyiségű állati hula kerü a tenger fenékre és öt idővel az szap alá került és így legmenesen elzáródik, az enyveszet lassu lesz, rohadási folyamat nem következhetik be és az állati zsir az évmilliók folyamata alatt a rearakódó rétegek súlyától terhelve átalakul szénhidráttá.

A folyadéká alakult állati zsir beszűremlik a kőzetek likacsos üregeibe, a szilárd anyagok között nem találva kiutat, vándorol a kőzetek nyílásaiban, néhol nagyobb mennyiségben összegyűlemlik, anélkül, hogy belőle bármennyi is elveszne. Egyes helyeken utat tör a felszín felé, s vagy gázalakban, vagy forrásban, mint petróleum jelentkezik. Különösen mocsaras helyeken, vagy víz felületén áruelőjává lesz önmagának és ilyen helyeken mindig eredményre vezetnek a furások.

Sterry Hunt amerikai kutató volt az első, aki 1861-ben felállította a petróleumkutatás okszerű elméletét, aki rámutatott arra, hogy a petróleum legtöbb esetben a likacsos kőzetek gyűrődéseiben fordul elő. Ez a megállapítás nagyban segítette a kutatás munkáját. És ettől az időtől kezdve világ-szerte egymásután tarták fel a nyersolajforrásokat. A világ legnagyobb és leggazdagabb petróleumforrásai Amerikában,

Pensylvániában, Oroszországban, Perzsiában, Holland-Indiában és Romániában találhatók. Amerika egyedül többet termel, mint a másik négy világrész együttvéve, de éppoly rohamosan is fogyasztja és apasztja a feltárt kutak számát.

Joggal vetődik fel a kérdés, mi lesz, ha a rohamos fogyasztás mellett végleg kimerülnek a világ petróleumforrásai? Amint tudjuk, a nyers petróleumból elsősorban benzint, azután világító petróleumot, olajat parafint, vaselint és különféle roppant fontos anyagokat állítanak elő. Természetesen valamennyi között legfontosabb a benzint. Vajjon megáll-e a technika fejlődése a nyersolaj termelésének leállításával? Átalakul-e a világ, ha elfogy a legfontosabb nyersanyagok egyike?

A kérdésre nem könnyű felelni. A technika és tudomány óriási erőfeszítéseket tesz, hogy olyan gépeket és hajtómotorokat készítsen, amelyek benzint nélkül, elektromos, árammal, vagy más, eddig még ismeretlen anyagok igénybevételével tarthatók üzemben, de az eredmények vajmi silányok. Ma még teljesen nélkülözhetetlen a benzint. Képzeljük el a világábrórt, hiába épít magának bármelyik állam is repülőgépet ezer és tízezerszámra, ha azokat nem tudja nyersanyaggal, benzinnel ellátni, ha azok meghajtását nem tudja más anyagokkal pótolni, a munka és anyagi áldozat hiábavaló volt. A világnak el kell készülnie arra, hogy legfontosabb nyersanyaga elfogy s a felvetődött problémát sürgősen meg kell oldani.

A Zsidó Távíratí Iroda jelenti:

Amerika

Az amerikai cionisták konferenciája teljes bizalmát nyilvánította Weizmann iránt

Az amerikai Cionista Szervezet 42. évi konferenciája véget ért. A konferencia közfelkiáltással ismét rabbi dr. Solomon Goldmant választotta meg a szervezet elnökévé. A konferencia rezolúciót szavazott meg, amelyben az amerikai cionisták „kérelmekkel ellenállást” hangsúlyozza ki a Fehér Könyv politikája ellen. A rezolúció élesen elítéli a „Balfour-deklarációban és a mandátumban a zsidó népek tett ígéretek megszegését”. A bevándorlási korlátozások, ugymond, „erkölcsi és törvényes szempontból egyaránt tarthatatlanok.”

A palesztinai jisivut változatlan hűségéről és támogatásáról biztosította a konferencia, minden körülmények között.

Egy másik rezolúcióban a konferencia teljes bizalmáról biztosítja dr. Weizmann Chaimot, akit, mint a Jewish Agency elnökét, messzemenő támogatásukról biztosítanak az amerikai cionisták.

Roosevelt elnöknek köszönetet mondott a konferencia, a cionizmus irányában tett szimpátia-nyilatkozatáért.

Elihatározták többek között, hogy Richter Louis, a nemrég elhunyt amerikai cionista vezető egyéniség nevére érdőt ültetnek Palesztinában.

A konferencia táviratot intézett Weizmann Chaimhoz, a Cionista Világszervezet elnökéhez és Dávid Ben Gurionhoz, az exekutív elnökéhez, amelyben arra hívják fel őket, hogy „bátran és erőteljesen vezessék a cionista mozgalmat.” Egy ilyen vezetőséget „lelkesen és odaadással fogunk követni.”

A konferencián beszédet tartott dr. Werner Senator, a Jewish Agency exekutívájának tagja, aki egy tervezetet terjesztett elő a Palesztina-probléma „konstruktív megoldására” arab-zsidó paritás alapján, föderatív alapon. Dr. Senator ezen egyéni javaslata kapcsán hangsúlyozta, hogy a zsidók továbbra is a havlaga vonalán kell haladjanak Palesztinában.

A havlaga, ugymond, lehetővé tette a zavargrások éveiben a katonaság és a zsidók együttműködését.

Jacobs asszony, aki ugyancsak tagja a Jewish Agency exekutívájának, azt követelte, hogy az amerikaiak erősebben legyenek képviselve a Jewish Agencyben úgy Londonban, mint Jeruzsálemben. Az amerikai zsidókra hárul a felelőség a jisivu védelméért.

A konferencián bejelentették, hogy a Keren Kajemet kölcsönére előirányzott egymillió dollár felét összegyűjtötték már az amerikai cionisták.

A konferencia egyik rezolúciójában jóváhagyja a Havlaga politikáját, egy másik határozatában pedig erősebb képviselőket követel az általános cionisták számára, a Je-

wish Agency exekutívájában, valamint az Actions Comitében.

A konferencia 34 delegátust választott meg a 21. Cionista Világkongresszusra, amelyen Amerikából összesen 115 delegátus fog résztvenni.

Dr. Goldman elnök táviratot intézett a Jewish Agency jeruzsálemi exekutívájához, amelyben kijelenti, hogy a konferencia a legnagyobb lelkesedés jegyében zajlott le és egyetlen delegátusnál sem nyilvánult meg a pesszimizmus leghalványabb jele sem. Mindannyian el vannak szánva arra, hogy a jisivu mellé állanak, hogy kiküszöböljék a zsidó nemzeti otthon utjába gördített akadályokat.

Dr. Stephen S. Wise beszédét tartott, amelyben többek között kijelentette, hogy a küszöbön álló genfi cionista kongresszuson nem fogja alávetni magát semmilyen vezetésnek. Szabadkézet kér a számára.

Goldman elnök kijelentette, hogy a kongresszuson semmiestre sem lesz feltétel nélküli „Jasager”. Julius 5-ikén Palesztinába utazik, hogy tanulmányozza a jisivu hangulatát és magatartását és hogy megállapítsa, hogy a jisivu „el tudja-e viselni az önmuralom terhét, vagy pedig elkerülhetetlen az Angliával való nyílt harc.”

Palesztina

A KIS ACTION/COMITÉ JÓVÁHAGYTA AZ EXEKUTÍVÉ POLITIKÁJÁT. A szűkebb cionista Actions Comité értekezletet tartott Jeruzsálemben, amelynek végeztével a következő nyilatkozatot adták ki: „Dávid Ben Gurion, az exekutív elnök, részletes jelentést tett a cionista exekutív által előterjesztett programról a Fehér Könyv elleni harcot illetően. A referátum kapcsán hosszabb vita indult meg, amelyben többek között J. Supraski, rabbi Meir Berlin, dr. Ben-cion Mossinson, dr. Emil Smorak, M. M. Ussiskin, Jicchak Grünbaum, rav Fischmann és Mose Shertok vettek részt. Az értekezlet több határozati javaslatot fogadott el. Az egyikben jóváhagyja az exekutív politikai vonalvezetését, ahogyan azt Ben Gurion változtatta. Elihatározták a jisivu gazdasági ellenálló erejének fokozását és a Fehér Könyv elleni harc kimélyítését, valamint a bevándor-

3 nap

Nagy kiállítás és maradékvásár egyazon és imprimé selymekben, valódi és műselymek

holnap, hétfő július 3.

kezdettel.
Szenzációs olcsó árak.

GALLIA

CLUJ, Strada General Neculcea No. 2.

lás és telepítés fokozására irányuló törekvések erősítését. Felszólítják az összes cionista pártokat, hogy támogassák az exekutív programját. Tizenegy tagu bizottságot alakítottak, amely az exekutívvel és a Vaad Leumi képviselőivel részletes programot fog kidolgozni, amelyet a nagy A. C. küszöbön álló ülése elé fognak terjeszteni.

RAV UZIEL, PALESZTINA UJ SZEFARD FÖRABBÍJÁNAK ÜNNEPÉLYES BEIKTATASA. Fényes szertartás közepette iktatták be új hivatalába rav Bencion Uziel telavivi főrabbit, akit Palesztina országos szefard főrabbjává választottak meg. Amikor rav Uziel június 27-ikén reggel Tel-Avivból jött, a Jeruzsálem melletti Mochah kolóniára érkezett, nagy küldöttség fogadta a zsidó nemzeti intézmények és a zsidó hitközségek képviselőiben. A menet ezután Jeruzsálem felé vette útját, ahol a nyugati falnál különleges imákat mondtak. Innen a jeruzsálemi óvárosban lévő Jochanan ben Zakkáj zsinagógába vonultak, amely tudvalevően a föld alatt van.

Az ünnepélyen többek között résztvett dr. Isaac Herzog, Palesztina országos askenázi főrabja, rav Duschinszki agudista főrabbi, rav Fischmann, a Jewish Agency képviselőiben, Izrael Roekach, Tel-Aviv főpölgármeistere, valamint a különböző községek reprezentánsai.

A szertartás befejezése az új főrabbinak szefard ritus szerint való felölítötésével fejeződött be. Keleti ruhákat öltöttek rá és turbánszerű koronát tettek a fejére. Az országos szefard főrabbi a „Rison Lecion” (Első Cionban) nevet vette fel.

Előnk feltűnést keltett, hogy az országos szefard főrabbi beiktatásának ünnepére a palesztinai kormány képviselői nem kaptak meghívást.

A jeruzsálemi zsidó óváros negyede, ahol az ünnepi menet átvonult, feketélt az embertömegtől. Becslések szerint 30-40 ezer ember vett részt az ünnepségen.

Anglia

BIRO-BIDZSAN ÉS A MENEKULTUGYI KÉRDÉS AZ ANGOL ALSÓHÁZ ELŐTT. Az angol alsóház legutóbbi ülésén Hammersley képviselő interpellációt intézett a miniszterelnökhöz, amelyben megkérdezte, hogy módjában áll-e felvilágosítást adni a Háznak

a biro-bidzsáni autonóm zsidó rajon fejlődésének jelenlegi állásáról. Ez a terület — mondotta Hammersley képviselő — nagyobb, mint Belgium és egyike a leggazdagabbaknak Oroszországban. Milliós zsidó telepes számára volna ott elegendő hely.

A képviselő megkérdezte továbbá a miniszterelnöktől, hogy hajlandó volna-e együttműködni a szovjet hatóságokkal, annak érdekében, hogy Biro-Bidzsánban enyhülést teremtsenek a nyomasztó zsidó menekültügyi kérdés számára.

Az interpelláló képviselőnek R. A. Buttler külügyi államtitkár válaszolt és többek között a következőket mondotta:

— Miután a szóbanforgó területen nincsen konzulátusunk, sem konzulátusi tisztviselőnk, a külügyi hivatal nem rendelkezik semmilyen részletes jelentéssel, a biro-bidzsáni zsidó tartomány fejlődését illetően. Anglia moszkvai követe még ez év elején kérdést intézett a szovjet kormányhoz, hogy hajlandó volna-e menekülteket befogadni. Azt a választ kapta, hogy a szovjet kormány hajlandó menekülteket befogadni, de minden egyes esetet egyénileg kíván elbírálni és kezelni.

Németország

A LUTERANUS EGYHAZ A RASSZIZMUS MELLETT. Néhány héttel ezelőtt 11 német egyházi méltóság manifesztumot tett közzé, amely a nemzeti szocializmus népi-fajl világnézetének jóváhagyását foglalja magában. A manifesztumot az egész keresztény egyház elvetette. Most a németországi luteránus püspökök levelet intéztek a német kultuszminiszterhez. Kijelentik, hogy a keresztény hit és a zsidó vallás, valamint a messianizmus között mélyreható ellentétek vannak és a népi életben komoly és felelősségteljes fajpolitikai kell folytatni „népiségünk tisztántartása” érdekében.

Hollandia

TIZENKÉT ZSIDÓ TANÁCSOST VÁLASZTOTTAK MEG AMSZTERDAMBAN, HAGABAN ÉS ROTTERDAMBAN. A napokban zajlottak le a községi választások Amszterdamban, Hágában és Rotterdamban. Amszterdamban 45 városi tanácsos közül 7 zsidót választottak meg, Hágában ugyancsak 45 közül 3 zsidót és Rotterdamban kettőt.

Ismét a kolozsvári „Aurora” játékosai nyerték a hatmilliós főnyereményt

Az Állami Osztályosjáték legutóbbi, június 15-i húzásán újabb a kolozsvári „Aurora” főelárusító, a Kereskedelmi Hitelbank R. T. szerencsés játékosai nyerték meg a hatmilliós főnyereményt, miként az előző játékban is. Ezzel újból csak bebizonyult, hogy ez a Kolektura végleg a szerencse kedveltje, amiről bizonyosságot tett az a két váradi magán-tisztviselő és az a két Kolozsvár környéki vasutas, akik a 19042 számú sorsjeggyel nyerték meg a 6 milliós főnyereményt. A szerencsés nyerteseket a Kereskedelmi Hitelbank

nyomban húzás után értesítette a nagy eseményről s a hatalmas nyereményösszeg kifizetése röviddel ezután a felek teljes megelégedésére meg is történt. Négy kis családot tett újra boldoggá az Állami Osztályosjáték, az Aurora főelárusítás után. Négy kis család gondjai szüntek meg ezuttal és váltották fel ezeket most már a nyert pénzből új kis családi házak építésének kellemes gondjai. Ugy, mint Napoleon katonái, tarsolyukban hordták a marsallbotot, a legnagyobb előléptetés lehetőségét, úgy tartja minden „Aurora” játékos tárcájában azt a sorsjegyet, amellyel a mostani szerencsés nyertekhez hasonlóan millióssá lehet. Nem kell hozzá egyéb, csak egy szerencsés „Aurora” sorsjegy, amelyet a Kereskedelmi Hitelbank R. T. útján (Piața Unirii 20) a most meginduló új játék első osztályára most árúsk. A július 15-i elsőosztályú húzásban így mindenki beléphet az „Aurora” millióssok sorába.

Nem kell külföldre menni

Gyomor-, vese- és hólyagbántalmaknál, gyógyhatása világhírű. Gyönyörű fekvés, fenyvesek között.

BIXAD

Románia Karlsbadja

Prospektust küld kívánatra Direcțiunea Băilor Bixad, jud. Satu-Mare.

Junius 10-15-1 nyitva

A U SZO SZ

Háromezre

Jos tanár ahol ügyvé hány lozsvé tapas kes amely

Japánnak a területtel ka lent íráskor ban, hogy ez ellen irányul resztül laktar ügynevezett ből egyet-má hogy a „kon az első lépést spaj nemzetek territoriális” „Extraterrito zat szerződés kingi kormány francia, belg árokknak, ho élvezték, mi száguk törvé kat és hogy döntsenek. E gen polgárok nem rendelke és akik a k körébe tartó

A jövő mi ban érdekelt sát fogja Jé vonni. Viszo koznia, hogy ilyen radikál tigris hátán szállni róla, ka rémíti. E ret” kereset meg, hogy alig talált e Amerika és ország eset Kinát.

Es most... ésétől ettel monket árú ven mestere a régieben zatiannul me Felmerül jutni, mily rosszaiban, m és annál i nok elismer találékony az átlagnak a fehér em szágukról e gyűlölcsmé illata és a

Néhány... öségeiről. úncs diplo országaiva az utlevél amely az vízumot az Sengha jba kortil több tánysszáz nem Kezelhető mányos pasztillák rium áltá szes gyó vagy utá győgsze torie 33 „NIFARY

A vérző Kína egy Kinába szakadt jasi fiatalember szemüvegén keresztül

Háromezer romániai zsidó él Kinában, ahová még ma sem kell vízum

Josef Ronet jasi származású nyelvtanár, aki tizenöt évig élt Kinában, ahol ügyvédi diplomát szerzett és ügyvédi gyakorlatot folytatott, néhány héttel ezelőtt hazatérve Kolozsváron telepedett le. Közvetlen tapasztalatai alapján néhány érdekes cikket írt az Uj Kelet számára, amelyek közül a zselót itt adjuk:

Japánnak a kínai angol engedményes területekkel kapcsolatos törekvéseiről megjelent irások azt az érzést szülik az olvasóban, hogy ezek a tervek kizárólag Anglia ellen irányulnak. Am én, aki 15 éven keresztül laktam Kinában és alkalmam volt az úgynevezett „chinese and japonese politica“ból egyet-mást megismerni, azt hiszem, hogy a „koncessziós területek“ ügye csak az első lépést akarja jelenteni az összes európai nemzetek által Kinában élvezett „extraterritoriális“ jogok megsemmisítése felé. „Extraterritoriális“ jogok alatt egész sorozat szerződés értendő, amelyekben a nankingi kormány módot nyújtott az angol, francia, belga, olasz, spanyol, holland polgároknak, hogy ugyanazt a jogrendszert élvezzék, mint hazájukban, hogy saját országuk törvényeinek vehessék alá magukat és hogy ügyeikben saját hatóságaik döntsenek. Ezzel szemben vannak olyan idegen polgárok, mint románok, oroszok, akik nem rendelkeznek ezzel a rendkívüli joggal és akik a kínai igazságszolgáltatás hatáskörébe tartoznak.

Elvileg nem is tűnik olyan jelentősnek a két kategóriába tartozó állampolgárok közötti különbség, de annál nagyobb a valóságban, a gyakorlat terén. Ha példának okául extraterritoriális jogokkal rendelkező állampolgára vesz birtokot Kinában, akkor elmegy hazája konzulátusához és ott mint tulajdonát tekkönyvelik a birtokot, míg ha az illető idegen nem rendelkezik a jog fölött, kénytelen a kínai hatóságok előtt megjelenni és ott — a kínai jogszokásnak megfelelően — tudomásul veszi, hogy 99 évi időtartamra szomszédra vette a birtokot. Ez a megkülönböztetés nagy gyakorlati jelentőségű. És ha Japánnak sikerülne szándékát, az extraterritoriális jogok leépítését keresztülvinnie, ez rendkívüli csapást jelentene az európaiak számára.

Gondoljunk csak arra, hogy egyedül Sir Victor Sassonnak hat felhőkarcolója van Sanghajban és az összes pénzintézetek — igen szép számban vannak — a megbízható „mexikan dollár“ alapján bocsátják ki értékpapírjaikat és bonyolítják le ügyleteiket. Az idegen kereskedelem és ipar azonban megbénulna — az iparosított Japán legőbb álma! — és a fehér ember a japán, vagy japánbarát bírák s ügyvédek „igazságérzetének“ lenne kiszolgáltatva. Annál is inkább, mert igen kevés idegen jogosult Japán, vagy kínai bíróság előtt védői minőségben megjelenni.

Miért lép fel radikálisan Japán?

A jövő minden bizonnyal az összes Kinában érdekelt európai népek közös ellenállását fogja Japánnal szemben maga után vonni. Viszont nem kell senkinek csodálkozni, hogy Japán követeléseinek terén milyen radikális. Ez az imperializmus veszett tigris hátán szagduzódik és nem mer lezállni róla, mert a tigris szélesre tárt torokká rémíti. Korea meghódításakor „életet” keresett és étvágya azóta növekedett meg, hogy Mandzsúria elfoglalása idején alig talált ellenállásra. A két fehér barát: Amerika és Oroszország, úgy mint Csehország esetében, magukra hagyták akkor Kinát.

A japán blöff

És most Japán blöffre alapozott követelésétől eltekintve — a zseborákat kilogrammonként árusító Japán a blöff utólréteget mestere — tegyük fel, hogy minden a régiiben marad és a fehér ember változatlanul megőrzi tekintélyét Kinában.

Felmerül a kérdés: Hogyan lehet oda eljutni, milyen az élet Kína különböző városaiban, melyek a lehetőségek? Ez a kérdés annál is inkább időszerű, mert a japánok elismerten kitűnő utáncok. Am a mi a találmányosságukat illeti, az alatta marad az átlagnak is és így mindig szükségük lesz a fehér ember agyára. Nem hiába írta országukról egy angol, hogy Japánban „a gyümölcsnek nincs ize, a virágnak nincs illata és a nőnek nincs szemérmé.”

Egyszerű formalitás a kínai vízumszerezés

Néhány szót a Kinába való eljutás lehetőségeiről. Tekintettel arra, hogy Kinának nincs diplomáciai kapcsolata Európa összes országaival, így például Romániával sem, az utlevél az egyetlen szükséges okmány, amely az odajutáshoz szükséges. A kínai vízumot az ember vagy Singapórebán, vagy Sanghajban szerezhetheti meg. Az egész nem kerül többé tíz mexikói dollárnál, ami néhány száz lejnek felel meg. A nemzetközi

A SZIFILISZ

nem gyógyíthatatlan betegség. Kezelhető diszkrétan az új külföldi tudományos alapon készített „ARONGYL“ pasztillákkal. Az egészségügyi minisztérium által engedélyezve. Kapható az összes gyógyszerárakban és drogériákban, vagy utánvételt 450.— lejért dr. C. Gucl gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 33. (Frascati-palota). Nagyban „NIFAR“ Str. Maria Rosetti Nr. 47.

Anyuka nevet...

és az egy öröm nézni, mikor Anyuka nevet. Akkor látni lehet két fénylő fehér fogsort. Önénem? Használjon Ön is máától NIVEA-fogpasztát és már holnap ámulni fog az eredményen. NIVEA-fogpaszta felüdít és alaposan tisztít.

NIVEA FOGPASZTA

legjobb 2 x naponta.

Habzó és nem habzó.

nyí rizsért, nem igen csábithatja az embert. És mégis felvetődik az emberben a kérdés, hogy mit keres Sanghajban az a 40 ezer fehér orosz, akik mindennek, csak intellektuálnak nem mondhatók. A sanghaji francia koncesszióban rengeteg orosz él és legfontosabb utcája az Avenue Joffre, igazi orosz kolónia, éppugy, mint a háború előtt volt. Alig fordul elő, hogy valaki éhség miatt öngyilkosságot kövessen el és Sanghaj 620 kabaréja és varietéje minden este zsúfolásig megtelik. Egész évben ló és „kutya-versenyeket“ rendeznek. *Ellentétben japán hűgűkkel, a kínai nők a világ legerkölcsebb asszonyai és legnagyobb tancosnői. A pénznek igen nagy forgalma van és a kínai magavá tette az angol mentalitást, amely szerint minden ember becsületes, míg az ellenkezőjéről nem tesz bizonyítékot.*

A sanghaji zsidók

Ez éppen a fordítottja Európának, ahol minden ember becselen, amíg az ellenkezőjét nem bizonyítja. A sanghaji zsidók többsége Bagdadból származik és Sir Victor Sassoon, Kína egyik leggazdagabb embere, a hatalmas város legnagyobb épületeinek és hoteljeinek tulajdonosa. Körülbéli három ezer romániai származású zsidó él Kinában, legnagyobb részük beszarabiai menekült. Kinában kevés zsinagóga van, a „Sanghaji nagytemplom“ azonban kitűnik szépségével és két rabbijával. A zsidók közötti szolidaritás igen fejlett. Sanghaj ideális hely az intellektuális részére, akiknek felsőbbiségét a kínaiak nagy tiszteletben tartják.

A nemzetközi negyed élete

Érdekes az, hogy a nemzetközi negyed lakosai nem ismerik a sovinizmust. Igen sokszor adatott meg látnom valamelyik sanghaji klubban, amint egy német és egy

olasz és orosz a legnagyobb nemzetközi konfliktusok idején pertut ittak.

Sanghaj nemzetközi negyedében a háborus veszedelem igen csekély. Megemlítésre érdemes, hogy Sanghaj hadserege a világ összes nemzetek fiaiból tevődik össze. Hogyan harcolhatna tehát egy nemzet a saját fiai ellen? Ezt a hadsereget „Sanghaj V. Corps.“-nak nevezik és tisztjei a „tisztelébeli katona“ címet viselik. Amikor 1932-ben megindult a japán invázió Kína ellen, a nemzetközi különítményt hívták az engedményes terület megvédésére. A taktika igen megdöbbentő volt, hiszen a különítmény bármely tagjának eleste nemzetközi bonyodalmakhoz vezethetett volna, míg minden más incidenst legfeljebb izolált esetként kezelték volna.

A hitel országa

Shanghaj a hitel országa. A kínaiaknak 4 ünnepük van és az adósságokat csak ezen ünnepek alkalmával fizetik. Minden a hitel körül forog. Amikor valamelyik ünnep félelmetes időpontja eljön, nem is annyira a pertől fázik a kínai, mint inkább „arcának“, becsületének elvesztése miatt. A kínai mentalitása ez: „Nyelvemet az Ur adta, amit vele ígertem: meg kell tartanom, míg a toll, amellyel valamely kötelezettséget vállaltam egy gyáros műve és azért megszeghetem.“

Visszatérve az eredeti kérdéshez, azt hiszem, hogy amennyiben a japánoknak sikerülni fog érvényesíteni akarataikat Kínával szemben, akkor is óriási harcot kell majd vívniuk az európai és amerikai hatalmakkal. Am még az első eshetőség is kétséges, mert a japán imperializmus által felfokozott kínai hazafiasság sohasem fog barátságot kötni egy kétszínű és önző baráttal, csak azért, hogy Ázsia az ázsiaiaké legyen. *Josef Ronet.*

A kereskedelmi testületek szövetsége harcot kezdett a bányási kereskedők zsarolói ellen

Hogyan szerez tagokat egy fővárosi „kereskedő egyesület“

Timisoara, július 1. (Az Uj Kelet tud.) A bányási kereskedők, különösen falvakon és kisebb városokban, hetek óta sorozatos zsarolási kísérleteknek vannak kitéve. Az egyik fővárosi kereskedelmi egyesület, amely nemrég alakult és működését az egész országra ki akarja terjeszteni, több ügynököt küldött a Bányásba, hogy a kereskedők köréből tagokat verbuváljanak. Az ügynökök végigjárják a bányási községeket és kisebb helységeket, ahol a legkíméletlenebb eszközök segítségével igyekeznek fizető tagot szerezni az egyesület számára.

A fővárosból érkező ügynökök többféle igazolvánnyal vannak felszerelve és ezek segítségével gyakran a hatóságokat, sőt a csendőrséget is megtévesztik. Rendszerint kereskedelmi felügyelőknek adják ki magukat és hatósági segítséget követelnek „ellenőrző körutjuk“ abszolválására. Számtalan esetben megtörtént már, hogy ezek az állfelügyelők a jóniszemű hatósági közeg kíséretében jelentek meg a kereskedőknél és felszólították őket, hogy lépjenek be a fővárosi egyesület tagjai sorába. Ha a kiszemelt ke-

reskedő vonakodik eleget tenni a felszólításnak, akkor „ellenőrzést“ tartanak az üzletben, megvizsgálják az árukat, az iparengedélyt, sőt a könyveket is követelik. Természetesen minden esetben találnak kifogásolni valót, megállapítják a „bírságot“ és fenyegetőzések révén igyekeznek pénzt zsarolni. Ha a fenyegetőzések sem használnak, akkor az ügynökök aláíratták a gyanútlan kereskedővel a „kihágási jegyzőkönyvet“, amely nem egyéb, mint a nevezett egyesületbe való belépési nyilatkozat. Ezek az aláírt belépési nyilatkozatok aztán a fővárosba kerülnek és az ottani járásbírósnál pert indítanak a mit sem sejtő bányási kereskedő ellen „hátralekos tagdíj“ címén és tetemes költséget okoznak áldozataiknak.

A kereskedelmi szervezetek széleskörű vizsgálatot folytattak a panaszok ügyében és megállapították, hogy azok valóban súlyos természetűek és sürgős orvoslást követelnek. Egyelőre még nem sikerült megállapítani, hogy az említett fővárosi kereskedelmi egyesületnek van-e tudomása ügynökei szélhámoskodásáról, vagy pedig ezek saját felelőssé-

1-2 millió lej tőkével befársulniék

rentábilis kereskedelmi vagy iparvállalatba, ahol a befektetés 100%-ig biztosítva van. Később esetleg benővüléssel is lehetne sző. 43 éves, kereskedelmi érettségivel rendelkező fiatalember vagyok. Kizárólag teljes címmel ellátott komoly és részletes ajánlatok vételnek figyelembe. Ajánlatot „Diszkreció biztosítva“ jellegre továbbít a kiadóhivatal.

gükre követik el a visszaéléseket. Ettől függetlenül azonban a bányási kereskedelmi szervezetek szövetsége elhatározta, hogy a legkíméletlenebb harcot indítja meg a zsarolók ellen. Ennek első lépéseként a szövetség főtákará, Körner-Drágan József dr megjelent Popovici Virgil megyei prefektusnál és konkrét esetek kapcsán felsorolta a panaszokat. A prefektus nyomban intézkedett, hogy a megyei hatóságok a jövőben szigorúan járjanak el a falvakat járó állítólagos inspektorokkal szemben és azok igazolványait vegyék beható vizsgálat alá, szükség esetén pedig kérjék az ügyésség segítségét is.

Ezzel párhuzamosan a kereskedelmi testületek szövetsége felszólította a bányási kereskedőtársadalmat, hogy a jövőben minden hasonló visszaéléstől, vagy annak megkísérlésétől nyomban értesítse a felsőbb hatóságokat is, mert csak így lehet eljárni a vakmerő zsarolók ellen.

HIREK

Másfélmillió lejt irányoztak elő a szamos-tarományi egészségügyi offenzívára. Kolozs megye közegészségügyi szolgálata dr. Prodan megyei tisztifőorvos elnöklété mellett értekezletet tartott, hogy megtárgyalják a nyár folyamán szükségesnek vélt összes egészségügyi intézkedéseket. Ennek az értekezletnek a keretében megállapította a bizottság, hogy az elmúlt évi egészségügyi offenzíva várakozáson felüli eredménnyel zárult. A meglátogatott vidékek lakossága mindenütt nagy megértéssel fogadta az egészségügyi szolgálat embereit és követte utasításait. Bejelentette az értekezlet során dr. Prodan főorvos azt is, hogy Szamos-taromány egész területére másfélmillió lejt van előirányozva egészségügyi célokra, ezenkívül pedig Enescu Manole ezredes, Kolozs megye prefekta is körrendeletet küldött szét a hatásköre alá tartozó összes községeknek, amelyben előírta, hogy a községi bizottságokban minél nagyobb összeget állítsanak be az egészségügyi célra. Tudomására hozta a megyei főorvos a bizottság tagjainak, hogy a falusi lakosságnak egészséges ivóvízzel való ellátása céljából ezen a nyáron kutakat fognak építeni és már meg is rendeltek a kutépítéshez szükséges betoncsöveket. A legutóbbi egészségügyi offenzíva során tapasztaltak eredményeképpen megállapították, hogy a betegek 50 százalékának az ihatatlan víz az oka.

Felmondta a kollektív szerződést a kolozsvári Belgo-Romana textilgyár igazgatósága. A kolozsvári Belgo-Romana textilgyár munkásainak ügye tegnap váratlan fordulathoz érkezett. A gyárigazgatóság levélben közölte a munkásság vezetőivel, hogy a július 31-én lejárt kollektív szerződést felmondja. A gyárigazgatóság elhatározását azzal indokolta meg, hogy a szerződés hatálytalanságát maguknak a munkásoknak egy csoportja kérte. A munkásság körében a gyárigazgatóság elhatározása nagy izgalmat okozott, mert azt hiszik, hogy a július 31-ig nem indulnak meg az új szerződés megkötésére irányuló tárgyalások, a vállalat az alkalmazottait elbocsátja a szolgálatból.

„Fénylik az arcom! Mit tegyek?”

Erre csak egy lehet a válasz: SULFAMYL-pudert használjon, megszünteti az arc zsírosságát, pattanásait és mitesszereit.

Az új kolozsvári maximális árak. Bornemisa Sebastian dr. kolozsvári polgármester az árviszsgáló bizottság előterjesztésére felmerült a huszemleket árát, a liszt és kenyér árát viszont változatlanul meghagyta. Ennek megfelelően a mai nappal a következő árak léptek életbe: I. oszt. marhahús 26—28, II. oszt. marhahús 23—25, szopóborjú 36—40, növédekborjú 30—32, disznóhús 38, disznókaraj 38, szalonna 42, hárj 44, zsír 46, sózott, főtt szalonna 46, perzselt szalonna 48, forrázott füstölt szalonna 50, perzselt füstölt szalonna pedig 52 lej kilónként. Kenyérárak: fehér 9.50, félbarna 9, barna 8 lej kilónként. Lisztárak: 0-ás liszt 10.50, 4-es liszt 10 lej, 5-ös liszt 9.50, 6-os liszt 9 lej kilónként. A tűzifa továbbra is szabadkereskedelm tárgy. A petróleum és a só ára változatlan maradt.

Meghülésnél és náthaláznál reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz gyakran igen jól tesz, mert a gyomorbélcsatornát alaposan kitisztítja és méregteleníti, azonkívül pedig fokozott anyagcserét és kielőgítő emésztést biztosít. Kérdezze meg orvosát.

Küldötték az első kolozsvári ügyvédi vizsgák eredményét. A kolozsvári ügyvédi kamara bizottsága tegnap hirdette ki a felvételi vizsgák eredményét. Az ügyvédi kamara — mint megírtuk — legutóbbi közgyűlésén úgy határozott, hogy ezúttal a tagokat csak szakvizsga után veszi fel tagjai sorába. Meg is választották a vizsgázató bizottságot, melynek elnöke dr. Predovici Ioan, a kolozsvári büntügyi tábla elnöke, alelnöke dr. Metes Petre kamarai prodékán, titkára Eremici Traian dr. lett. A bizottság tagjai dr. Pop Ionel, dr. Negrea Camil professor és dr. Petrovan Clement. Junius hónap folyamán hét ügyvédjelölt kérte a felvételt az ügyvédi kamarába, akiket már felvételi vizsgára állítottak. A hét jelölt közül az írásbeli vizsgán egy megbukott, a többi hatot pedig szóbeli vizsgára bocsátották. A szóbeli vizsga két ügyvédjelöltnek nem sikerült. Eszerint négyen mentek át a következő eredménnyel: Gionea Vasile 7.33, Bizeria Ioan 6.80, Balomiri Ioan 6.30 és Mura József 6.10, akiket be is jegyezték a kamara tagjai közé.

Az erdélyi Wizo 10. konferenciája Timisoaran július 9. és 10-én

Július 9-én ül össze Temesváron az erdélyi Wizo föderáció 10. konferenciája a következő programmal:

Ünnepélyes megnyitó 9-én délelőtt fél 11 órakor a zsidó hitközség tanácstermében.

Első plenáris ülés referátumokkal, július 9-én délután 3 órakor a zsidó kulturotthonban.

Jung Wizo konferencia július 9-én délután 6 órakor a zsidó kulturotthonban.

Második plenáris ülés július 10-én délelőtt 10 órakor.

A vidéki delegátusok tiszteletére társas összejövetel július 8-án este.

Társas ebéd és társas vacsora (ortodox kóser) július 9-én a zsidó kulturotthonban.

Fontos tudnivalók: Minden vidéki delegátust kívánságára privát helyen helyezzünk el, ezért kérjük mielőbb az ilyenszerű igények bejelentését a központi iroda címére. Szállodai szobák kedvezményes áron

állnak a delegátusok rendelkezésére a Colton és Savoy szállókban.

Nyolcas csoportok nagy utazási kedvezményben részesülnek, ha elindulási helyükön 24 órával hamarabb ilyen értelmű kérvényt adnak be a CFR-hez. A kérvényhez szükséges az illetők neve, címe és személyazonosság igazolványának száma. Az ilyen csoportoknak együttesen kell megtenniük úgy az oda-, mint a visszautazást. Ajánlatos lenne, ha a városok delegátusaihoz csatlakoznának a környékbeli kisebb helyek delegátusai.

A központ kérte valamennyi csoport pénztár- és munkabeszámolóját a konferenciái dosszié számára.

A delegátusokat a temesvári józsefvárosi állomáson az elszállásolási bizottság tagjai fogadják és ezután is kéri a központ, hogy a delegátusok pontos érkezési idejét lefelében vagy táviratban közöljék. Ismerető jel a Wizo-bross.

Nagyváradon a Zsidó Klub

a közönség rendelkezésére áll. Abszolút centrum. — Pompás kerthelyiség. — Orth. kóser konyha. — Heymann-udvar, Bv. Reg. Ferdinand 3, telefon 14-00. Lakodalmak. — Bankettek.

Felmentették a sikkasztással vádolt dévai fogházigazgatót. A kolozsvári büntügyi tábla tegnap tárgyalta Cosmovici Ioan dévai fogházigazgató büntnyit. A dévai törvényszék a fogházigazgatót 11.156 lej hivatalos pénz elikkasztása miatt bűnösnek mondta ki és ezért 3 hónapi fogházra ítélte. Az elítélt közhatalom a táblához fellebbezett és így ügye a kolozsvári büntügyi táblához került. A táblai tárgyaláson dr. Munteanu Ioan ügyvéd bebizonyította, hogy Cosmovici fogházigazgatónak követelése voltak a fogházzal szemben és a hiányzókat minősített összeget ennek a követelésnek a terhére vette fel, amit később felettes hatóságai el is ismertek. A büntügyi tábla helyet adott a védelem érvelésének, megsemmisítette a dévai törvényszék ítéletét és Cosmovici fogházigazgatót felmentette a vád és annak következményei alól.

Egy milliárd 755 millió dollárt szavaztak meg az amerikai munkanélküliek segélyezésére. Washingtonból jelentik: A szenátus 1755 millió dollár hitelt szavazott meg a munkanélküliek segélyezésére.

S. Glück Ilonka és Salamon Etelka hegedű növendékeinek vizsgahangversenyéről szóló tudósításunkból sajnálatos tévedés folytán kimaradt néhány név a szereplők közül. Különösen Weisz Magdát kell kiemelni, aki mint komoly gyermek tehetség tűnt fel a vizsgahangverseny során.

Megrendült Schuschnigg egészségi állapota. Bécsből jelentik: A Havas magánforrásból érkezett híradása szerint Schuschnigg volt osztrák kancellár egészségi állapota az utóbbi időben megrendült.

DIANA

ledörzsölés munka után.

Franciaország felvési hadseregébe a külföldiek. Párizsból jelentik: A hivatalos lapban most jelent meg az a törvényrendelet, amely az 1939 május 27-iki törvény végrehajtási utasítása gyanánt szabályozza a nem francia állampolgárok, illetve a Franciaországban élő külföldiek katonaszkózási kötelezettségét, háboru esetére.

Zürichi árfolyamok (július 1.): Márka 178.12, holland forint 235.62, dollár 443.96, font 20.775, francia frank 11.75, olasz lira 23.36, szlovákkorona 15.10, pengő 87.—, dinár 10.—, lej 3.25, zloty 83.62, belgas 75.45.

Hatóságilag engedélyezett végeladás Csak rövid ideig

Üzletünket felosztjuk, raktárunkat minden elfogadható árban kiárusítjuk.

VITRO, Piața Unirii (Főter) 8.

Márkás porcellánok, ólomkristályok, gyönyörű nippel, étkészlet, evőeszközök, üvegarúk, háztartási cikkek, fonott demyjonok, stb., stb.

Üzletberendezés eladó.

Üzlethelyiség kiadó

A nyerskoszt és a gyomorhajok

Mintegy két évtizede valóságos szektája alakult ki a nyerskosztosoknak, akik azt hirdetik, hogy az emésztőszervi megbetegedések sőt az összes betegség elkerülhetők és meggyógyíthatók nyerskosztos ételmóddal. Attól eltérve, hogy ez az életmód borzasztó önmegtartóztatást kíván a siker nem számszázalékos. Ime mit ír dr. Vancea József Tg.-Mures, str. Stefan Cel Mare 14.

„Mint hogy tíz éve követem a nyerskosztosok tanácsát, húst ma sem eszem. Valóban megszabadultam nagyon sok szenvedéstől, — azonban ideges gyomor bajom nem mult el. A szigorú étrendtől való legkisebb eltérés is fájdalmakat, szédülést, görcsöket okozott. Ellenben két évig Gastro-D. eifogyasztása után, teljesen megszűntek emésztőszervi panaszaim, nem érzek sem szédülést, sem görcsöket, ideges gyomorhajomból tökéletesen kigyógyultam. Nem mulasztatom el kijelenteni, hogy tökéletesen meg vagyok elégedve az elért eredményvel. A gyógyszer hatása igazán meglepő. A Gastro-D. kezelés töretlenül hűve vagyok és meg vagyok győződve arról, hogy ez a gyógyszer az összes emésztőszervi betegségeknek, eddig soha nem tapasztalt, kedvező hatást fejt ki.” A fenti sorokhoz nem kell kommentár.

GASTRO D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban vagy postán megrendelhető 135 lej utánvétel mellett CSASZAR E. gyógyszerárában, Bucuresti Calea Victoriei 124.

Tilos Belgiumban az idegenek politikai tevékenysége. Brüsszelből jelentik: A kamara törvényt fogadott el, amely idegenek belgiumi politikai tevékenységének elfojtására vonatkozik.

Eljegyzés. Moskovits Reizit Bistrítáról eljegyezte Hirsch Herschi Bistríta. M. k. é. h.

Eljegyzés. Berger Ilonka és Holzer József Satumare jegyesek. M. k. é. h.

Doktorrá avatás. Koppel Gabort (Sighet) a clujai Ferdinand kir. egyetemen f. hó 1-én az összes jogtudományok doktorává avatták.

A kereskedelem képviselői kihallgatáson jelentek meg Mitita Constantinescu pénzügyminiszternél. Bucurestiből jelentik: A kereskedelem képviselői kihallgatáson jelentek meg Mitita Constantinescu pénzügyminiszternél és feltárták előtte a román kereskedelem minden vajdó problémáját. A képviselők megköszönték a miniszternek a kereskedelmi életben kifejtett támogató munkásságát és az alkalommal kérték a fokozottabb termelésre irányuló mozgalom szorgalmazását. Mitita Constantinescu válaszában kijelentette, hogy elsőrendű feladatának tűzte ki a kereskedelmi életben felmerült kérdések eredményes megoldását, majd hangsúlyozta, hogy az összes kereskedelmi ágak képviselői hatalmas támogatást nyertek. Armand Calinescu miniszterelnök személyében, aki nagy figyelemmel kíséri a román kereskedelmi élet minden megnyilvánulását. Ami az előadott óhajokat illeti, a pénzügy miniszter megígérte, hogy beható vizsgálat tárgyává teszi azokat és legmesszebbmenő támogatását biztosítja a fennforgó kérdések igazságos és késedelem nélküli elintézésére.

A kereskedelmi érettségik eredménye. A kolozsvári kereskedelmi címeköz érettségire álló 110 növendéke közül az írásbelin 71 ment át. A szóbeli vizsgák tegnap reggel kezdődtek meg.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik néhai Hochmann Jakab elhunyt alkalmából fájdalmunkat részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet. A család.

EGYESÜLETI ÉLET

A Jung-Wizo és a Haggibor foglalt este. Szerdán este, f. hó 5-én rendezt meg nagysikerűnek ígérkező foglaltestjét a Jung-Wizo és a Haggibor a „Concordia” klub összes termében. A rendezvény iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A Goldmark Nyilháromi Társaság értesíti tagjait, hogy holnap, hétfőn este 9 órakor kezdettel zenekari próbát tart. Kértenek a zenekar összes tagjai pontos időben, teljes számban megjelenni.

Kis

Változatlan

A bucuress forgalom bő lánczók volt tozásu papívéve az Ina nagy cimleteti másfél Stabilitarcas, a kisajáró 1933 évi 3 s 44.37es árfo tartottak, a lejjelel 5625 k a Romaneas Credit Rom

Az ha a k

A n

A nyugate zatlanul lany kontinensen termést várt tenzivebb a t nálat, hogy mielött az és termése meg emiatt pessz közü Buzakor A romániz zelmekkel fo törvény, m a kormányt Nemzeti Szöv venezer lejes tása alatt a az árak tartó szók és görög sárolják a b ra is. Nagy k amelyek közü mérsre is tört mellett. A ro déken az 193 ben a követk Bucurestii idegenanyagga ezer lej, napr

A dan mia

Az USA kor mtézkedéseke doni Cityben sára A franc

Zürich, jul tek óta tartó mult héten C ismert pessz aminek hatása tözsdék irány az állampapir tevő árfolyam tiencsini konfl nyek is leháng den vonalon Párizsban D váltott ki ugy A Wall-Street

Ipari és kereskedelmi vállalati hírek

Románia legnagyobb nehézipari vállalata, az *Uzinele de Fier si Dome tiile din Resita* S. A. 1938. évi mérlegében 910 millió lej részvénytőke és 513 millió lej rendes tartalékalap mellett 172.041.245 lej tisztanyereséget mutat ki. A mérlegben az összes befektetés 2 milliárd 753.4 millió lejes értékeléssel szerepelnek, amellyel szemben 1 milliárd 413.5 millió lejes amortizációs tartalék áll, vagyis az összes befektetés értéke 51 százaléka már amortizálva van. A mérleg főösszege 4 milliárd 819.4 millió lej, a bruttó jövedelem 1 milliárd 162.3 millió lej.

A *Papirkartell*, az *Oficiul de Vanzare de Hartie Produsă in Tară* S. A. július 14.-én rendkívüli közgyűlést tart, amelyen határozatként a kartellnek (mint részvénytársaságnak) 1950. december 31-ig történő meghosszabbításáról.

Az aludnai erdőket kitermelő *Interprimderile Closani* S. A. R. legutóbbi közgyűlésén a 40 millió lejes részvénytőkét 65 millió lejre emelte fel.

A bucuresti *Mărăsești* S. A. R. pt. *Industria Chimice* közgyűlésén tíz százalékos osztalék fizetését határozták el.

A megyesi *Industria Română de Tesături Imprimare* S. A. (I. R. T. I.) 1938. évi mérlegében 26 millió lej részvénytőke és 15.5 millió lej rendes tartalékalap mellett 11.163.127 lej tiszta nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 492.390.016 lej. A néhány nappal ezelőtt tartott közgyűlésen tíz százalékos osztalék fizetését határozták el. A vállalat igazgatóságába a következők választották be: N. D. Chirulescu, elnök, Teofil Nițeanu, A. Ghinea, J. Wimpfli-Spengler, dr. Wilhelm Binder, Fritz Deutsch, Ernest Deutsch és dr. L. Vidor.

A megyesi *Fabrica de Sticlă Turnată si Presată* S. A. R. közgyűlése 9 százalékos osztalék fizetését határozta el.

A *Calea Ferată Electrică Arad-Podgoria* S. A. R. közgyűlésén elhatározták, hogy az előző évről áthozott 309.758 lejes veszteséget részben az 1938. évi 195.856 lejes nyereségből fedezik, részben pedig a rendes tartalékalapból írják le. A közgyűlés dr. Ullmann Andort az igazgatóságba újraszólította.

A temesvári *Intercontinental* S. A. *Transport Bănăneană* 1938. évi mérlegében 3 millió lej részvénytőke és 1.490.500 lej rendes tartalékalap mellett 427.918 lej tiszta nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 5.908.187 lej.

A nagyszabású *S. Zacharias Fabrică de Piele* S. A. 1938. évi mérlegében 15 millió lej részvénytőke és 505.674 lej tartalékalap mellett 662.299 lej tisztanyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 23.653.644 lej.

A zalatnai *Minele de Aur „Breaza, Zlatina”* S. A. R. *Minele* 1938. évi mérlegében 12 millió lej részvénytőke mellett nyereséget nem mutat ki. A mérleg főösszege 68 millió 188.483 lej.

Az aradi *Industria Cucurini* S. A. R. 1938. évi mérlegében 20 millió lej részvénytőke és 382.600 lej tartalékalap mellett 1 millió 168.777 lej tiszta nyereséget mutat ki.

A mérleg főösszege 28 millió 938.621 lej.

Az aradi *Globul S. A. R., de Transporturi* 1939. március 31-én lezárta 1938-39. évi mérlegében 1 millió lej részvénytőke mellett 115.020 lej tisztanyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 2.979.198 lej.

Az aradi *Industria Oxigenului* S. A. 1939. március 31-én lezárta 1938-39. évi mérlegében 7.500.000 lej részvénytőke mellett 1.067.886 lej tiszta nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 9.905.134 lej.

A gyoroki *Fabrica de Cognac si Destilerie de Fructe din Minis-Maderat* S. A. 1938. évi mérlegében 500.000 lej részvénytőke mellett 26.454 lej tisztanyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 1.049.845 lej.

A júniusi médió napjaiban 81 kilogramm szinaranyat szolgáltatott be a jegybankhoz az aranybányák

A Banca Națională június 17-i heti kimutatása szerint az aranybányák 81.35 kg. szinaranyat szolgáltatottak be a jegybankhoz, 12.474.051 lejt értékben, amellyel az értékesítés összege 18 milliárd 724.361.727 lejre emelkedett. A forgalomban levő bankjegyek összege 416.5 millióval 38 milliárd 533 millió 506.105 lejt csökkent, míg a látra szóló kötelezettségek (gírószámlák) végösszege 408 millióval növekedett, vagyis a bruttó bankjegyforgalom csökkenése 8.5 millió lej. A fedezeti arány 0.3 ezreléssel 38.02 százalékra

javult. Az import fedezésére szolgáló devizakészlet 5.5 millió lej értékével 171.749.056 lejt csökkent. A kliringszámlák aktív számlái 32.5 millió lej értékével 708.014.009 lejt, az importőrök kliringszámlái letétel 74 millió lej értékével 619.895.615 lejt emelkedett. A kereskedelmi váltótárca 151 millióval 10 milliárd 747.748.947 lejt csökkent, a lombardhitelek összege 9 millióval 2 milliárd 855 millió 043.448 lejt emelkedett. A magángírószámlák egyenlege 79.5 millióval 7 milliárd 300.962.208 lejt csökkent.

Ha REUMA, SKROFULA, KÖSZVÉNY, PAIZSMIRIGY és NŐI betegségekben, stb. szenved, úgy csináljon egy

meleg iszapkurát

5.900 — 7.000 Lei-es
nagyon mérsékelt áron és teljesen kigyógyul.

Felvilágosítások és mérsékelt áru füzetek kaphatók minden utazási irodában és a képviselőnél: **TURISMUL MONDIAL** Bucuresti, Calea Victoriei 60. Telefon 5-35-07 és a fürdőhelyen: **GRAND HOTEL MOVILA, BAILOR**, valamint **VILA MODERNA** igazgatóságánál. Telefon 1.

CARMEN-SYLVA

Fekete tenger. 50%-os VASUTI KEDVEZMÉNY.

Cégbejegyzések

A *Cukorkartell*, a S. A. R. pt. *Comertul Zahărului* közgyűlésén az igazgatóságba újraszólították: N. Budurescu, C. Bălănescu, Gr. P. Carp, R. Conti, ing. N. Costake, Z. Esmansky, H. B. Fringhian, ing. St. Ghiolu, I. Iosipovici, dr. Mauritiu Krausz, Alex. Kramer, M. Mandel, Radu Matei, ing. Gr. Melinte, dr. A. Pitteri, Aureliu Ion Popescu és I. Someriu.

A temesvári *Gyapjuipár Rt.* közgyűlésén az igazgatóság elnöke Victor Válcovici egyetemi tanárt, alelnökké és adminisztrateur deleguivé báró Hatvány Pált választották meg, míg az igazgatóságba újraszólították: Anton Mocsony, dr. Iuliu Costa Victor Dimitriu, Gheorghe Domasneanu, col. Octavian Ullea, Radu Lobey, N. Costea, Iulian Predescu, Nicolae Bădescu Rosiori.

A kolozsvári *Manufactura Națională de Porțelan Turda* S. A. R. közgyűlésén az öt millió lejes részvénytőkét tíz millió lejt emeltek fel. Ugyanakkor az igazgatóságba újraszólították: ing. Dr. Alexandru Braniski, ing. Gh. Crețu és Petre Pop, akiket a törvényszék bejegyezt.

A temesvári *Ignatie Kohn et Co. S. A.* cég közgyűlésén Dehelean Dumitru az igazgatóság tagjává választották, akit a törvényszék bejegyezt.

A temesvári *Prima Fabrica Mecanică de Perii si Pensule* S. A. közgyűlésén az igazgatóságba újraszólították: Jean V. Hiott, Iosif Pribyl, Alexandru Serb, Ioan Ghiță, Margareta Wilhelm és Szatmáry Erzsébet, akiket a törvényszék bejegyezt.

A temesvári *Prima Fabrica Română de Umbrela* S. A. közgyűlésén Arsenovici Gyulát, Naschitz Frigyeszt és dr. Naschitz Pált az igazgatóság tagjaivá, az utóbbit pedig adminisztrateur deleguivé választották, akiket a törvényszék bejegyezt.

A temesvári *Casa Coronini* S. A. legutóbbi közgyűlésén Hack Jánost az igazgatóság tagjává választották, akit a törvényszék bejegyezt.

Az aradi *Caolin* S. A. cég alatt Aradon új vállalat alakult fayencedények és áruk gyártására.

sára. Alapítók Ambrus Ferenc, ing. Stefanescu és Remus Rafioriu, az Arad-Brádi Ipari Rt. volt igazgatói.

A szentkeresztbányai *Uzinele de Fier Vlăhița* S. A. közgyűlésén az igazgatóságba újraszólították: ing. Ilie I. Bujoin, Ervin Lehen, Gh. Neagu Vasile Florean, ing. P. Davidoglu, ing. A. Panaitescu és ing. R. Filitti, akiket a törvényszék bejegyezt.

A *Fabrica de Produse Ceramice din Cristian* S. A. cég közgyűlésén Wolff Juliu az igazgatóság tagjává választották, akit a törvényszék bejegyezt.

A szatmári *Prima Uzina de Piele si Industrie Chimică* S. A. közgyűlésén az igazgatóságba újraszólították: Dragos Aurel és dr. Ioan Pogăciac, akiket a törvényszék bejegyezt.

A csikszeredai *Concordia Ferăstrău cu Aburi si Moara Tărăneasca* S. A. közgyűlésén az igazgatóságba újraszólították: János László, Jánosy Jenő, Köllői Félix, Köllői Pál és Jánosy Gyula, akiket a törvényszék bejegyezt.

A temesvári *Românul* S. A. cégnél Saylor Erichet cégvezetővé nevezték ki, akit a törvényszék bejegyezt.

Részvénytársasággá alakult át a cementkartell

A cementkartellben résztvevő vállalatok *Biroul de Vanzare al Cementului* S. A. cég alatt részvénytársaságot alapítottak, amely eladási szervezete lesz a belföldi cementgyáraknak, vagyis a cementkartell ügykezelését veszi át. A részvénytőke 2 millió lej, amelyet az egyes cementgyárak a kvóta arányában jegyeztek le. Az első igazgatóság tagjai: Ing. Pierre Warnod, ing. Gh. Budurescu, R. Flamand, ing. Aurel Rainu, Wilhelm Ganzert, Nicolae Nicolaescu, Gh. Crăciun, dr. Constantin Petroni. Az alapszabályok szerint a 2 milliós részvénytőke egyszerű igazgatósági határozattal 5 millió lejt emelhető fel.

Mily csodálatos ital!

Egy pillanat alatt elkészíthető... A Lithines du Dr. Gustin egy izletes ásványvíz, amely borral keverve külön ízű az italnak. A Lithines du Dr. Gustin kiváló hatású érelmeszesedések ellen. A Lithines du Dr. Gustin rendkívül gazdaságos. Kérje mindenütt a valódi Dr. Gustin-t!

A Lithines du Dr. Gustin Franciáországban három évtizede van forgalomban s ma már nélkülözhetetlen úgy otthon, mint kirándulásokon. Utazatokat? utasítsa vissza!

Lithines du D'Gustin

Bank- és biztosítóintézeti hírek

Az *Ujarádi Takarékpénztár Rt.* legutóbbi közgyűlésén az intézet felszámolását határozták el. A felszámolókat most a hitelezőket követeléseik bejelentésére hívják fel.

A segesvári *Banca Industrială* közgyűlésén az igazgatóságba újraszólították: Carol Adleff, dr. Brandsch Heinz, Richard Löw, Otto Lingner.

A dési *Banca Populăra* S. A. közgyűlésén az igazgatóságba újraszólították: dr. Vasile R. Cupărescu, D-na Silvia Cupărescu, Romulus Russu, Mihail Joanicu és dr. Gh. Criste.

A belényesi *Banca de Credit* S. A. közgyűlésén az intézet felszámolását határozták el. Felszámolókat: Antoniu Chidiosan és dr. Iuliu Gurka.

Az *Európai Poggyszéki* romániai vállalat, a *Comp. Europeană de Asigurare a Mărfurilor si Bagajelor* S. A. közgyűlésén 75 lejes osztalék fizetését határozták el.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.45—143.52
font	662.40—672.75
palesztinai font	663.09—673.44
holland forint	75.07—76.24
svájci frank	31.38—32.36
francia frank	3.78—3.85
márka	40.50—41.50
pengő	25—27
csehkorona (Prága hivatalos)	4.68—4.77
szlovákcorona (Pozsony hiv.)	4.68—4.77

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai tartottak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

angol font, 30%-os szabadkvóta	1461—1480
angol font, 20%-os kvóta	1436—1450
angol font, 40%-os kvóta	930—950
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	165.80
dollár, 30%-os szabadkvóta	314
svájci frank, 30%-os kvóta	72—75
francia frank, 20%-os sz.-kvóta	9.—
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	8.60
belgas, 30%-os	58.—
svédkorona, 30%-os kvóta	37.50

Carmen Sylva — Fekete tenger

Nanci Villánál háromszori étkezés és szoba naponta személyenként június és szeptemberben 120 lej. Július és augusztusban 140—160 lej. Fiataloknak és diákságnak július és augusztusban 120 lej. Kiadunk szobát penzió nélkül is.

Basic English

az angol nyelv gyors és alapos elsajátításának legmodernebb és leg-sikeresebb útja.

„A jövő világnyelve” (H. G. Wells).

Eredményesen tanítja:

Fischer Árpádné

okleveles tanárnő.

Telefon: 21-66 (munkanapon d. u. 4-6)

Népfürdő

Temesvár, Tieranu Emil su expozit tar részletesen ki közelebbi munkálatok nélkül folynak tervek és célléssé emelte mesvár parko viszonyok köv szet folytatja ram megvalós nél minden lé pázsitokat és szikebb uccá. Az uccák r mgé ebben a lósu! meg. A vonal, amely városi szölk rosi lakosság tervek újabb hogy azok r hozzák a kü rosi Berthelo belül befejez hasonló font parkosítására. Fontos sz város vezető népfürdők ré

Uj szin

Arad, júli tes, hogy A építkezések ban még m stádiumába. színházépüle mindössze a legi színház tessel átala zat-hirdetést és a színhá két pályáza nagystíli, i ralvezetéssé munkáját. A színtjén lév bevonnák, u egyetlen na tereből á leti helyisé kat, a féler az egész h Terrasz épít

Isr

Nag

Temesvár, Hosszu hó a bánsági legjelenték közéleti két évtize magának. befolyásolt ipar tevék depressziót anyagok elosztása. Ez a ké nimumra érezte a kereslet a lezére ism kedett és lésekkel á természeté nak és eg mulják a importeng zó módon gyedben a valamenny szemben é százalékos nyersanya de legalá gára szolg tudják lá multhoz keny javu Az üzle gyárak h menő óva tiváltók csökkent,

Népfürdők, parkok, autobusjáratok a temesvári városvezetőség legközelebbi munkatervében

Temesvár, július 1. (Az Uj Kelet tud.) Tieranu Emil dr. főpolgármester nagyszabású expozé tartott a sajtó képviselői előtt és részletesen kifejtette a városvezetőség legközelebbi munkatervét. A városrendészeti munkálatok gyors ütemben, megszakítás nélkül folynak és egyre bővülnek az újabb tervek és célkitűzések révén. Elsőrendű kérdéssé emelte újabban a városvezetőség Temesvár parkosítását, amit a közegészségügyi viszonyok követelnek meg. A városi kertészet folytatja a nagyszabású faültetési program megvalósítását és az uccák újjáépítésénél minden lehetőséget felhasznál arra, hogy pázsitokat és kisebb parkokat létesítsen a szélesebb uccák és épülettömbök között is.

Az uccák modernizálása és átépítése terén még ebben az évben széleskörű program valósul meg. A július elsején megnyitott autobusvonal, amely a Belvárost összeköti a gyár- városi szőlőkkel, új fejezetet nyit a külvárosi lakosság életében. Most készülnek a tervek újabb autobusvonalak létesítésére, hogy azok révén a városi civilizációt közel hozzák a külterületi tömegekhez. A józsefvárosi Berthelot ut parkosítása már heteken belül befejezést nyer s aztán sor kerül több hasonló fontosságú utvonallal átépítésére és parkosítására.

Fontos szociális szempontokat tekintve, a város vezetősége gyors ütemben megoldja a népfürdők régóta vajdó kérdését is. Az első

népfürdőt hamarosan felépítik a városi villanytelep közelében s a tervek szerint a villanytelep fölős melegmennyiségét használják fel a medence vizének fűtésére. Ez a népfürdő hatalmas méretű lesz és előreláthatóan húszmillió lej költséget fog igényelni.

A városi mérnöki hivatal állandóan dolgozik az urbanisztikai terveken is. Az egyes forgalmasabb utvonalon statisztikai megfigyeléseket eszközölnék a járókelők és járművek számáról és a forgalmi tapasztalatok alapján rendezik át a közlekedési előírásokat, járdaszínteteket létesítenek és szükség esetén a villamosvonalakat is áthelyezik. Elkészült már az új népiskola terve is. Ezt az intézményt a város egyik legszebb utvonala, a Tache Ionescu köruton építik fel két és fél millió lej költséggel, 120 gyermek számára. A balcici és poianai városi üdülőtelepek ezidén is nagy tevékenységet fejtenek ki s a nyáron előreláthatóan 240 szegénysorsu gyereket részesítenek ingyenes ellátásban.

A városi piacokra vonatkozó husárusítási tilalmat a város vezetősége a legszigorúbban fenntartja a nyári hónapok alatt, mert a közegészségügy ezt megköveteli. Az érdekelt mészárosok ugyan közigazgatási uton támadták meg a tiltó rendeletet, ez azonban a város vezetőségét nem befolyásolja elhatározásában, mert a husárusítási tilalom kérdésében a törvény előírásainak megfelelően járt el.

MODERN MOTORNAK KIVÁLÓ ÜZEMANYAG

„ON KIZÁRÓLAG ETHYL UNIREA KÉK-BENZINT HASZNÁL?”

„IGEN, MERT EZ A MEGFELELO BENZIN A MODERN AUTÓ SZÁMÁRA, AZONKIVUL LITERENKÉNT TOBB KILOMÉTER TESZEK MEG.”

Ha azt akarja, hogy egy motor a legjobb teljesítménnyel dolgozzon, Onnek is a legjobb üzemanyagot kell használnia.

A mérnökök, akik a modern magaszomáru motorokat megkonstruálták, azt találták, hogy a legmegfelelőbb típusú üzemanyag a Kék Benzin.

Az Ethyl Unirea Kék Benzin, amely kiváló nyerspetroleumból a legmo-

dernebb desztilláció után készül, egyesíti magában mindazokat a tulajdonságokat, amelyeket ez a nagy klasszisu üzemanyag megkövetel. Használjon tehát Ethyl Unirea Kék Benzint, amelyet épen úgy, mint az új Luboil, egy másik Unirea-gyártmányt, a 125 Unirea töltőállomás bármelyikénél megtalál.

Ethyl UNIREA KÉK Benzin UNIREA

Uj színházépítés helyett a régi színházépületet alakíttatja át az aradi városvezetőség

Arad, július 1. (Az Uj Kelet tud.) Ismeretes, hogy Arad város vezetősége nagyarányú építkezések tervével foglalkozott. Ezek azonban még most sem kerültek a megvalósítás stádiumába. Terv maradt az is, hogy új színházépületet építsenek Aradon. Ebből mindössze azt valósítják meg, hogy a jelenlegi színházépületet nagyobb költségbeiktetéssel átalakítják. Az erre vonatkozó pályázat-hirdetést már megtette a városvezetőség és a színházépület teljes átalakítására eddig két pályázat érkezett. Az egyik pályázat nagystíliu, impozáns külsejűekkel ható vonatkoztatással kívánja megoldani az átalakítás munkáját. A tervezet szerint az épület földszintjén lévő vendégipari helyiségeket egybevonják, úgyhogy a kávéház és a vendéglő egyetlen nagy, az egész földszintet elfoglaló teremről állana, míg a felette lévő feleleleti helyiségben helyeznék el a játékszobákat, a félelelet előtti tetőtéraszrzt pedig az egész homlokzat hosszában kiépíték. Terrasz épülne a földszinten is és hogy ez a

terasz elég nagy legyen, a Szentháromság szobrot a római katolikus templom elé helyeznék át. Az épület pincéjében bárhelyiséget tervez az építész, akinek terve valóban nagyvárosiasá várszólna a régi, kopott színházépületet.

A második pályázó modern vonalvezetéssel akarja megoldani az átépítést. Az építész szép külső és belső átalakítást ajánl, az étterem és kávéház helyiségeket szétválasztva hagyná, azonban a vendégipari helyiségeket izléses hall kötné össze.

Ugyancsak pályázatot hirdetett a városvezetőség Arad első vásárcsarnokának felépítésére is. A város első vásárcsarnoka 46 méter hosszú és 19 méter széles lesz. Építési költségeire két millió lejt irányoztak elő és a szükséges anyagi fedezet már rendelkezésre is áll. A vásárcsarnokot nagyvárosi mintára, teljes modern keretek között építik meg. Az építésre vonatkozó versenypályázatot a közeljövöben tartják meg.

Ismét kedvező helyzetbe került a bászági textilipar

Nagyszabású exportmegrendelések Palesztinába és Egyiptomba

Temesvár, július 1. (Az Uj Kelet tud.) Hosszu hónapok kényszerű stagnálása után a bászági textilipar, a délnyugati országrész legjelentékenyebb iparága, ismét meg tudta közelíteni azt a kedvező helyzetet, amelyet két évtized kitaró munkájával teremtett magának. Az elmúlt hónapban két tényező befolyásolta káros módon a bászági textilipar tevékenységét: az általános gazdasági depresszióval járó keresleti hiány és a nyersanyagok behozatali engedélyinek mostoha elosztása.

Ez a két tényező az utóbbi hetekben a minimumra csökkent és ez a változás azonnal éreztette hatását az egész textiliparban. A kereslet az általános politikai feszültség ellenére ismét hatalmas arányokban megnövekedett és a bászági gyárakat tömeges rendelésekkel árasztották el. A megrendelések természetesen őszi és téli cikkekre vonatkoznak és egyes vonatkozásokban messze felülmúlják a múlt őszi megrendeléseket is. Az importengedélyek kérdése is aránylag kedvező módon oldódott meg, mert az új évnegyedben a bászági gyárak kevés kivétellel valamennyien megkapták kontingenseiket, szemben az előző negyedkor eszközölt 25 százalékos levonással. Természetesen ezzel a nyersanyagok ügye még nincsen elintézve, de legalább az üzemi folytonosság biztosítására szolgáló elsőrendű nyersanyagokkal el tudják látni magukat a gyárak, amelyek a múltkor képest ezt a helyzetet is jelentékeny javulásnak tekintik.

Az üzleti fellendülés mellett azonban a gyárak hitelpolitikájára továbbra is a messzemenő óvatosság jegyében irányítódik. A textiltívaltók óvatolása ugyan nagymértékben lecsökkent, de a gyárak újólag megrostálják

a hitelkereteket és ugyancsak szigorú szempontokat tartanak irányelvül. Így többek között szinte egyöntetűen megtorló intézkedéseket akarnak foganatosítani a gyárak mindama kereskedők ellen, akik a március hó folyamán ívett áruk tartozását még nem egyenlítették ki. A gyárakok a hitel megvonásával akarják fizetésre kényszeríteni a nehézkes adókat. Késztelen ugyanis, hogy a gyáraknak a holtszézon következtében hatalmas kinnlevőségek vannak s ezeket hamarosan likvidálniuk kell, már csak azért is, hogy kellőképpen fedezzék magukat a külföldi megrendelések tekintetében.

Az őszi és téli szezon általában kedvezőnek ígérkezik. Mint már említettük, megrendelések máris jelentékenyek, de még nem jelentettek a nagyfogyasztók, a nagykereskedők. A gyárak ma már kielégítő variációjú és minőségű nyersanyaggal és féligkész anyaggal rendelkeznek, hogy az őszi és téli szezonra felkészüljenek s a kiküldött minták általában kielégítik az igényeket. Különösen a kisebb vidéki megrendelők sietnek feladni rendeléseiket az utazók révén, de ez még nem elégítheti ki a gyárakat, mert a nagykereskedők egyelőre még tartózkodnak a rendeléstől. A nagykereskedők ugyanis kevés kivétellel el vannak foglalva a holtszézonban visszamaradt stókkok értékesítésének lehetőségével és hitelműveleteik rendezésével, főként pedig bizalmatlanok a divatcikkekkel szemben. Így a gyárak már számolnak is azzal, hogy a nagykereskedők csak közvetlenül szezon előtt elégítik majd ki igényeiket.

Az export terén viszont a bászági textilipar aligha panaszkodhatik. Azok az exportmegrendelések, amelyek a múlt évben még

csak mint örvendetes és elszórt jelenségek jöhettek számításba, ma már egyre jobban állandósulnak és azokra egyre biztosabban lehet építeni. Az első exportcikkek nemcsak ár, de minőség tekintetében is megállották helyüket a külföldi piacokon és további lehetőségeket biztosítottak a bászági export számára. Ma az export szempontjából különösen Egyiptom és Palesztina jöhet számításba s ezt leginkább az a tény igazolja, hogy az elmúlt hetekben a bászági textilgyárak kairói és jeruzsálemi megrendelőkkel kötötték le nagyobb tételeket, valamint megrendelést kaptak Cyprus szigetről is. Az exportárak egyaránt kedvezőek voltak a gyárakra és a rendelőkre nézve, valamint a fuvarlehetőségek is megfeleltek a várakozásoknak. A palesztinai export már a közeljövöben lebonyolításra kerül, de máris folynak a tárgyalások újabb tételek szállítására. A palesztinai piac számára ugyanis minden tekintetben

megfelel az olcsó és óminőségű bászági textilár, amely ab Temesvár vizitum juthat el a haifai kikötőig. Az érdekeltek egyébként remélik, hogy az ismét működő román-palesztinai kamara fokozottabb figyelmet fog tanusítani a bászági textiltermékek iránt és már a közeljövöben még nagyobb piacot biztosíthat azok számára. Az egyiptomi export továbbfejlesztésétől ugyancsak sokat várnak az érdekeltek, mert egyes cikkekben a bászági gyártmányok még a világhírű angol termékekkel is konkurrálni tudnak az olcsó munkabérek és a kedvező szállítási lehetőségek révén.

Természetesen a bászági textilipar további fejlődése a nyersanyagellátástól és az általános gazdasági helyzetétől függ, mert ez a két tényező a legjobb helyzeti adottságoknál is fontosabb. Az eddigi eredmény mindenesetre biztató és alapot ad szélesebb skálájú tervekre is.

A moratóriumot élvező kereskedő tetszés szerinti arányban törlesztheti adósságait

Temesvár, június 30. (Az Uj Kelet tud.) A temesvári Scala mozgószínház részvénytársaság még az év elején fizetési nehézségebe került és hathavi moratóriumot kért a törvényszéktől. Kérését azzal indokolta, hogy a polikali események következtében beállott depressziós hangulat súlyosan ártott a mozi látogatottságának, a bevételek erősen mecsapantak és így nem állott módjában, hogy eleget tegyen az investíciós költésekkel kapcsolatosan vállalt kötelezettségeinek. A törvényszék ezt az érvet elfogadta és miután a hitelezők sem emeltek kifogást, 3 millió 100.000 lej tartozás erejéig hathavi moratóriumot engedélyezett a Scala mozinak.

A cég igyekezett eleget tenni eme kötelezettségeinek és fél év alatt közel egymillió lejt törlesztett adósságaiból. A moratórium határideje június 14-én járt le és addig a Scala mozi 3.100.000 lej adósságból egymillió lejt törlesztett, míg a hitelezők részéről további 2.100.000 lej követelés maradt fenn. A cég ekkor a moratórium meghosszabbítása iránti kérelmet nyújtott be a törvényszékhez. Újabb kérelmét azzal indokolta, hogy a törvény engedélyezi a moratórium meghosszabbítását, ha az adós időközben jelentékeny összeget törlesztett. Jelen esetben a cég az adósság egyharmadát kifizette és ezért jogosultnak érzi magát a moratórium meghosszabbítására.

A törvényszék most tárgyalta a moratórium meghosszabbításának ügyét s a törvény értelmében egybehívta a hitelezőket is, hogy a cég kérelmének tárgyában követeléseik összegének arányában szavazhassanak. A tárgyalás során több hitelező szólalt fel a meghosszabbítás ellen. Az elhangzott panaszokkal szemben Sas Ernő dr, a cég képviselője arra az álláspontra helyezkedett, hogy bármely moratóriumot élvező cég saját belátása szerint megállapított arányban fizetheti hitelezőit és a fizetések teljesítésénél csakis az összadósság törlesztésének hányada jöhet számításba. A Scala mozi adósságának egyharmadát kifizette a hathavi határidő alatt, így tehát teljesen mellékes szempont, hogy milyen arányban történtek a fizetések. A meghosszabbítás illetően a törvényszéknek azt kell figyelembe vennie, hogy az összadósság tekintetében jelentékeny mennyiségű fizetés történt, tehát a cég megérdemli a moratórium meghosszabbítását.

Hosszas jogi vita után sor került a hitelezők szavazására. A meghosszabbítási kérelem mellett szavazó hitelezők követelése 1.800.000 lejt tett ki, míg az elutasítást kéro hitelezők csak 300.000 lejt. A törvényszék most hirdette ki ítéletét, amelyben megállapította, hogy a Scala cég adósságának lényeges részét törlesztette és ezért a moratóriumnak újabb hat hónappal való meghosszabbítását engedélyezte számára.

D'Gustin

tosítóintézetek

Legutóbbi Rt. legutóbbi felszámolását határozó elentésére hívják fel.

Industrialia közgyűlése választották: Carol Heinz, Richard Löw.

S. A. közgyűlése választották: dr. Val-na Silvia Cupărescu, mail Joanivici és dr. Gh.

de Credit S. A. közgyűlése felszámolását határozó: Antoniu Chidiosan és

gyűlésbiztosító romániai European de Asigurare S. A. közgyűlése fizetését határozta

Nemzeti Bank rizaárfolyamai:

---	141.45-143.52
---	662.40-672.75
---	663.09-673.44
---	75.07-76.24
---	31.38-32.36
---	3.78-3.85
---	40.50-41.50
---	25-27
(vitalos)	4.68-4.77
(ny hiv.)	4.68-4.77

szabadforgalomba hozárfoiyamai tartottak. elég a következő árfe-

szabadkvóta	1461-1480
kvóta	1436-1450
kvóta	930-950
os sz.-kvóta	165.80
kvóta	314
kvóta	72-75
os sz.-kvóta	9.
os sz.-kvóta	3.60
---	56.
kvóta	37.50

Sylva tengert

romszoni étkezés és ényenként június és j. Julius és augusz-Fiatalságnak és diák-augusztusban 120 lej. penzió nélkül is.

Palesztinai diárium

Tel-Aviv, június végén Hiób költőjének, Joseph Rothnak halála erősen foglalkoztatja a héber napisajtót. Mindenekelőtt azt a rejtélyt bogozgatják, hogyan lehetséges, hogy a zsidóságnak ez a szeretetteljes megrajzolója, aki mindenekelőtt a Hióbban, de a Hamis sulyban és a Tarabásban is, nemkülönben egyéb műveinek epizódalajkaiban egyenesen Perecre és Mendelere emlékeztető közelférközéssel tudott keleti zsidókat jellemezni, kitért, sőt unostalan hangsúlyozta katolikus voltát. Kifejező választ senki sem tud adni erre a fogs kérdésre, amint hogy a kadetiskolás, aktív tiszt Roth, aki a háboru után egyetlen ugrással a legmagasabb irodalmi polcra tudott felemelkedni, a radikális politikus, aki egyetlen meggyőződéses monarchista, a szocialista Habsburg-hívó egyébként is tengersok találós kérdést ad fel. Antikrisztusában ebben a sok helyen misztikus politikai hitvallásban, chaszid és kereszténylegendák témáinak megjósomszedságban egymás mellett és egy ez év februárjából kelt levelezőlapján, amit egy palesztinai kritikushoz, a személyeskedő S. Ben-Chorinhoz intézett, nagymérgesen állapítja meg: Katolikus vagyok a háboru óta, de zsidó voltomat nemhogy nem tagadtam meg, hanem mindig hangsúlyoztam. Ki tud ezen eligazodni? Egy telavivi ügyvéd és egy jaffai angol

rendőrtiszt a vádlottai annak a szenzációs törvényszéki tárgyalásnak, amely most folyik Jeruzsálemben. Az ügyvéd a vád szerint megvesztegette a rendőrtisztet, hogy szemet-hunyjon az illegális bevándorlók partraszállási kísérletei előtt. A tiszt, miután nem volt egyedül illetékes a jaffai part őrzésében, egy kartársát is bevonta az összeesküvésbe és apró-cseprő összegekkel igyekezett rábírní, hogy a rendelkezésére álló őrzőket úgy mozgassa, hogy ne legyenek utban, amikor az avizált zsidó hajók Jaffában kikötnek. Ez a második tiszt szintre ráállott az alkura, igazából azonban pontosan megjelentette a megbeszéléseket a felettes hatóságának. Az ő tanuvallomása az egyedüli bizonyíték az ügyvéddel és az első rendőrtiszttel szemben. Kétségtelen azonban, hogy sok minden szől e tanu ellen, sok minden legyengíti, amit jegyzőkönyvbe foglalt és amit most a védők kérdéseinek keresztüztében emlíndogat. Mintha avanzsálási törtétekek bujnanak meg a vád mögött, vagy egy nem egészen megbízható ember fantazmagóriái lennének. Tíz meg 15 font még sem akkora összeg, amivel brit rendőrtiszteket lehetne „megkenni” és a mesék, hogy a kormány két tagja helyesli az illegális bevándorlást, hogy a katonák fejénként ennyit meg annyit kapnak a bevándorlók után, szintén nem alkalmasak arra, hogy e tanu szavahihetőségét erősítsék.

A Váád haleumi két közgazdasági jellegű felhívással fordult a jisuvhoz. Minden zsidó testileg és a vagyonával az országban kell maradjon! — ez az egyik felhívás lényege és jelszava. A külszrágbeli nyaralási tervek ellen irányul tehát. Még rendkívüli esetekben sem szabad senkinek sem elhagynia Erecjiszraelt, mielőtt illetékes hatóságtól engedélyt kapott volna a kútazására — állapítja meg. A másik felhívás a toceret háárec érdekében mozgósítja a jisuvot. A Váád haleumi önkéntes munkatársai házról házra járnak és felvilágosítják Palesztina zsidó lakosságát kötelezettségeiről, amelyek a bel-földi iparral szemben rájuk háramlanak. Írásbeli nyilatkozatot vesznek tőle, amelyben ebbeli kötelezettségeit elismeri és betartani fogadja. A Toceret háárec hívei szövetségben, Brit nemáné hatoceret a neve, szervezkednek és állandó felügyelet alatt tartják az ipart és a kereskedelmet.

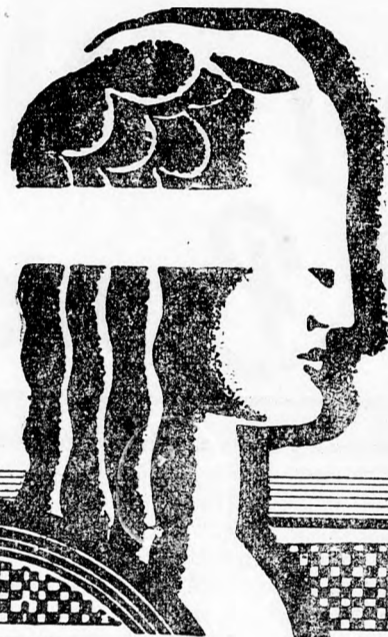
Június végén befejeződött Erecjiszraeltben a tanév, szeptember közepéig szünet — chófes a héber neve — élveznek a gyermekek. A zsidó közéletnek gondja van rá, hogy tényleg élveztük teljen, javukra váljon a pihenő. Gondoskodik tengerparti, napfényben gazdag nyaralattásukról, napközi, vagy teljes ellátásukról, ha a család nem képes számukra mindezt nyújtani. Ehhez persze pénz, sok pénz kell. Tehát megindult már, mint minden évben, a gyűjtés a szegény gyermekek nyaralattási akciójá javára. Itt, ahol egy ugrásnyira, sőt bent a váorsban a tenger, ahol egy kis napfényért nem kell a szomszédba menni, — néha tuisok is jut ki az áldásból —, ahol az időjárás nem ismer éj-

A székrekedés szenvedéseket okoz, amelyek csodálatosan elmúlnak egyetlen pohárka **FERNET-BRANCA-tól**

szaka sem hüvösséget, nem ismer esőt nyaranként, nem kell messzire utazni, drága épületekről gondoskodni a gyermeknyaralattás számára. De a gyomor itt is megkivánja a magát és a gyermekcsoportok élére olyan embereket kell állítani, akik a test szükségletei mellett a lélekről sem feledkeznek meg a közel háromhónapos pihenőben. Erre kell a pénz, amit most jóemberek jóemberektől összeszednek.

A palesztinai orkeszter megkezdte nyári szezonját. A telavivi kiállítási csarnok kertjében muzsikál minden szerda és minden szombat este Scherchen, Taube, Szulc karmesterek vezése mellett. Persze alkalmazkodnak a nagy meleghez. Könnyű és népszerű szimfónikus zenét adnak.

Keleti körútjában érkezett Palesztinába a Tanase-revli és a román konzulátus védnöksége alatt néhány előadást rendez Tel-Avivban. Nem vagyok prüd, de valahogy bántja a szememet, amikor a revli igazgatósága héber betűs hirdetésekben dicséri szépséges csillagait. A héber betűi és a revücsillagok! Nem méltóztatik érezni az összeférhetlenséget?

FIGYELEM!

NÉGY HONAP ALATT
322.000.000 LEI!
KERÜL SZÉTSZTÁSRA

Tekintse meg ezt a tervet:

LOTERIA DE STAT PE CLASE PLANUL DE TRAGERE
CONEXATÁ CU LOTERIA UNIUNII FUNDATIILOR CULTURALE REGALE

LOTERIA 20-a   15 IULIE — 15 OCTOMBRIE 1939   (SISTEM MIXT)

Emisiunea: 200.000 lozuri in 2 serii a câte 100.000 numere și 4 clase   Fiecare sirt de loz matcă este dublat pentru fiecare clasă de un loz anexă cu tragere separată

Cástiguri: 75.872 divizibile   in valoare totală de **Lei 322.000.000**   Cástigurile se plătesc jucătorilor fără nici o reținere de impozite.

CLASA INTAIA cu tragerea la 15 Iulie 1939				CLASA TREIA cu tragerea la 15 Septembrie 1939				
Loteria pe clase (cástig divizibil)		Loteria Anexă (cástig indivizibil)		Loteria pe clase (cástig divizibil)		Loteria Anexă (cástig indivizibil)		
Cástiguri a Lei	Total Lei	Cástiguri a Lei	Total Lei	Cástiguri a Lei	Total Lei	Cástiguri a Lei	Total Lei	
6	1.000.000	6.000.000	6	1.000.000	6.000.000	1	1.000.000	1.000.000
10	200.000	2.000.000	20	100.000	2.000.000	10	100.000	1.000.000
40	100.000	4.000.000	200	10.000	2.000.000	200	20.000	4.000.000
80	40.000	3.200.000	8000	200	1.600.000	400	6.000	2.400.000
10000	800	8.000.000	8226			10000	800	8.000.000
10136						10612		11311
Valoarea totală a cástigurilor Cl. I-a Lei 34.800.000				Valoarea totală a cástigurilor Cl. III-a Lei 25.200.000				

CLASA DOUA cu tragerea la 15 August 1939				CLASA PATRA cu tragerea la 15 Octombrie 1939				
Loteria pe clase (cástig divizibil)		Loteria Anexă (cástig indivizibil)		Loteria pe clase (cástig divizibil)		Loteria Anexă (cástig indivizibil)		
Cástiguri a Lei	Total Lei	Cástiguri a Lei	Total Lei	Cástiguri a Lei	Total Lei	Cástiguri a Lei	Total Lei	
2	1.000.000	2.000.000	1	1.000.000	10	1.000.000	10.000.000	
10	100.000	1.000.000	10	100.000	100	100.000	1.000.000	
200	20.000	4.000.000	100	10.000	100	20.000	2.000.000	
400	6.000	2.400.000	3200	1.000	3.200.000	200	10.000	2.000.000
10000	800	8.000.000	8000	200	1.600.000	200	10.000	2.000.000
10612			11311			64000	200	12.800.000
Valoarea totală a cástigurilor Cl. II-a Lei 25.200.000				Valoarea totală a cástigurilor Cl. IV-a Lei 236.800.000				

PREȚUL LOZULUI inclusiv ANEXA	4/4	3/4	2/4	1/4
Pentru toate 4 clasele	Lei 3.200	2.400	1.600	800
Pentru fiecare clasă	Lei 800	600	400	200

Jucătorii ce intră în joc în o clasă intermediară, vor putea beneficia de facilități de plată autorizate de Regie prin afișaj special în fiecare Colectură.

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK ÚJ TERVE LÉNYEGESEN NAGYITJA A NYERÉSI LEHETŐSÉGEKET
Ne halassa el ezt az alkalmat, hogy 200 leivel milliókat nyerhessen.
Az ÁLLAMI SORSJÁTÉK sorsjegye a siker kulcsa.
Egész sorsjegy 800 Lei — Negyed sorsjegy 200 Lei

VASA
Leng
akar
Pá
London, j
azt a megleg
vezér és ka
30-ika közöt
egyáltalában
adást honna
Párizsból
érkezik — a
esti száma k
állítólág tár
metországgá
jelentés szer
nézve hogy
landók a da
hozzájárulni
Ugyancsak
varsói angol
ba érkezett
ahol a korm
ról a lengy
amelyekkel
linnel szabá
Ca
A le
nem
Tokió, jul
lások kapos
közli, hogy
leményét fe
Anglia meg
helyzeti vál
ket törésg f
párt a legki
tását sürget
tartja célrak
gyalásoknak
sikert, mert
eredményeie
feláldozni —
Ugyanakk
japán tenger
elrendelt ost
tette abból a
nak alkalmu
kó angol ala
Fucsauban
minchat ang
a célból, ho
sa körül se
egyébként t
be harci lét
katonai para
deletet és
amit azonna
re sehol sen
zulátus türe
litotta fel az
sziműnek tar
fucsauai fran
ják a kikötő
nem történt
A j
csin
Tokióból
követe ma
ahol kijelent
az angol-fra

vedéseket okoz, am-
elmulnak egyetlen
árka

FRANCA-TÓL

nem ismer esőt nya-
messzire utazni, drága
adni a gyermeknyaral-
gyomor itt is meg-
és a gyermekcsoporthok
et kell állítani, akik a
ett a lélekről sem fe-
el háromhónapos pihe-
z, amit most jömberek
nek.

ster megkezdte nyári
kiállítási csarnok kert-
ben szerda és minden
en, Taube, Szulo kar-
ett. Persze alkalmaz-
ghez. Könyvi és nép-
adnak.

érkezett Palesztinába
román konzulátus véd-
y előadást rendez Tel-
ok prúd, de valahogy
nikor a revü igazgató-
téseken dícséri szép-
betűi és a revücsil-
k érezni az összeférhe-

Lengyelország állítólag tárgyalni akar Németországgal a danzigai kérdésben

Párizson át Londonba utazott a varsói angol követ Hitler Danzigba készül?

London, július 1. A péntek esti lapok azt a meglepő híradást közlik, hogy Hitler vezér és kancellár állítólag július 20. és 30-ika között ellátogat Danzigba. A lapok egyáltalában nem jelölik meg, hogy a híradást honnan vették.

Párizsból viszont az a meglepő híradás érkezik — a jelentést a Paris Soir péntek esti száma közli — hogy a lengyel kormány állítólag tárgyalásokat kíván kezdeni Németországgal a danzigai kérdésben. Varsó a jelentés szerint tervezetet dolgozott ki arra nézve, hogy milyen feltételek mellett hajlandók a danzigai alkotmány módosításához hozzájárulni.

Ugyancsak Párizsból jelentik, hogy a varsói angol nagykövet váratlanul Párizsba érkezett és azután Londonba utazik, ahol a kormányt tájékoztatni fogja azokról a lengyel részről történt lépésekről, amelyekkel Varsó a danzigai kérdést Berlinnel szabályoztatni óhajtja.

A híradások mindenestre komoly meg-erősítést igényelnek.

Londonban egyébként az a vélemény, hogy a danzigai helyzetben az őszi hónapok előtt aligha várható jelentősebb változás.

Mértékadó varsói lengyel körök viszont a danzigai helyzetben a várakozás álláspontjára helyezkednek és az idevonatkozó híradásokat megfelelő óvatossággal és tartózkodással kezelik.

Enyhülés várható a nemzetközi helyzetben?

London, július 1. Londoni jelentés szerint, a Press Association az angol napisajtó riasztó híreivel szemben azt a véleményt közli, hogy a jövő hét végén nem lehet számítani olyan eseményekre, amelyek aggodalomra adnának okot. A nevezett távirati iroda szerint a jövő hét végén a nemzetközi feszültség enyhülése várható.

Capitol Mozgó

A nyár szencziója!

A francia szobalány

A legremekbbr vigjáték, mely telve van humorral és szellemes epizódokkal!

A film előtt:

Alibaba és a 40 rabló

A hőhétkerke és a 7 törpe testvérfilmje! Végig szines!

Arita japán külügyminiszter nem akarja törésre vinni az angol-japán konfliktust

Fuseu kikötőt kiürítik az angolok

Tokió, július 1. Az angol-japán tárgyalások kapcsán a félhivatalos Domei iroda közli, hogy Arita külügyminiszter azon véleményét fejezte ki, miszerint amennyiben Anglia megéri az idők folytán beállott helyzeti változást, kár lenne az ellentéteket törésig feszíteni. Ezzel szemben a katonai párt a legkiméletlenebb harcmodor folytatását sürgeti, mert az alkudozásokat nem tartja célravezetőnek. Ezek után a tárgyalásoknak egyelőre senki sem jósol sok sikert, mert Tokió nem hajlandó eddigi eredményéért a régi helyzet visszaállítását feláldozni — fejezi be közlését a Domei.

Ugyanakkor Sanghajból közlik, hogy a japán tengernagyi hivatal a Fucsau ellen elrendelt ostromzárat 24 órára felfüggesztette abból a célból, hogy a brit hadihajóknak alkalmuk legyen elszállítani az ott lakó angol alattvalókat.

Fucsauban a japánok engedélyével harminchat angol matróz szállott partra abból a célból, hogy a brit alattvalók elszállítására körül segédkezet nyújtsanak. Fucsauba egyébként tegnap 26 japán hadihajó futott be harci létszámra növelt legénységgel. A katonai parancsnokság azután kiadta a rendeletet és a hadianyagok lefoglalására, amit azonnal meg is kezdtek. Összetűzésekre sehol sem került sor, mert a brit konzulátus türelemre és engedelmségre szólította fel az angol nemzetiségűeket. Valószínűnek tartják, hogy az angolok után a fucsau franciák és amerikaiak is elhagyják a kikötőt, bár ilyen intézkedés még nem történt.

A japánok tovább folytatják Tientsin blokádját

Tokióból jelentik, hogy Japán új kínai követe ma Tientsinből Tokióba érkezett, ahol kijelentette, hogy nem sok remény van az angol-francia feszültség enyhülésére. A

nagykövet szerint minden az angolok magatartásától függ. Japán el van határozva arra, hogy továbbra is fenntartja a tientsini határozatát mindaddig, amíg Anglia teljesen meg nem szünteti a Csang-Kaj-Sek marsallnak nyújtott támogatást.

Miért iszik az egész világ LITHINES VICHY TILLAT?

1. A LITHINES VICHY TILLAT porok leküzdik az érelmeszesedést, reumát, szélütést, az epe- és veseköveket, stb., miután a hűgysavat erősen oldja.
  2. A LITHINES VICHY TILLAT porok szabályszerűen és folytatódóan bevéve, úgy az étkezések alkalmával, vagy a nap bármely szakában, a következő betegségektől mentesít: a szervezet időelőtti kifárasztását, szélütést, reuma, fejfájás és kellemes hatása az epe-, vese- és húgykövekben szenvedők részére.
  3. A LITHINES VICHY TILLAT porok természetes sótartalmuknál fogva megkönnyítik a nehéz emésztést és ezért igen ajánlatosak gyomorsavtúlgésnél (gyomorégésnél), savanyu érzet az étkezés után, stb.
  4. A LITHINES VICHY TILLAT porok kellemes megelőzői a fentemlített bajoknak. Kezelésének könnyűsége és igen kellemes ízénél fogva ezen porok naponta kellemes, hűsítő, higiénikus és rendkívül olcsó italt szolgáltatnak úgy felnőttek, mint gyermekek részére.
  5. A LITHINES VICHY TILLAT porok megjavítják az iztelen, sós vizeket ott, ahol egy jó ivóvíz hiányzik. — Nem befolyásolja a bor ízét és színét.
- Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban fehér fémdobozokban 4 12 por. Egy por elegendő egy liter vízhez. Utánvétellel legalább 5 dobozt 275 lejért küld dr. C. Guici gyógyszerháza, Bucuresti, Calea Victoriei 33.

STYX

COTY
PARFUM

MÁRMORÍTÓ
ELBÜVÖLŐ
ISTENI...

COTY
INGYEN

ad minden doboz puderhez egy üveg Styx Parfümöt.

Vegye a szokásos 130.- lejes dobozt, de siessen... Korlátolt mennyiség.

Ne felejtse el: a Coty Crème (nappalra és éjjelre) a Coty Puder tökéletes kiegészítője.

EREDETI KÉSZÍTMÉNY COTY PARIS.

Göbbels felel az angoloknak

Minden megegyezés csak a Führeren keresztül vezet

Berlin, július 1. A Völkischer Beobachter mai számában Göbbels cikket irt, amelyben válaszol az angol sajtó támadásaira. A német propagandaminiszter cikkében többek között a következőket írja:

„Nem állítottam sohasem, hogy az angolok tökéletlenek volnának. Az udvariasság lehetetlenné teszi, hogy ilyen drasztikus stílust használjak. Az angolok azt állítják, hogy a német néppel való megértésnek a lehetőségét keresik. Van egy ilyen lehetőség. Ehhez az ut azonban a Führeren keresztül vezet, minden más ut járhatatlan és el van torlaszolva.

Az angolok méltatlankodnak mert mi az ő bekerítési szándékukat valódi nevén nevezzük. Miről van szó? Az angolok be akarnak bennünket keríteni, mi pedig ennek ellene szegülünk.

Mit tehet tehát London? Meg kell változtassa politikáját, mondjon le a sok szónoklásról és lépjen a tettek mezejére.

Mit kérünk mi Londontól? Annak az igazságtalanságnak a jóvátételét, amelyet velünk szemben elkövettek“.

Hétfőn kezdi meg a zsidó cégtulajdonosok állampolgársági helyzetének felülvizsgálását a kolozsvári kamara kiküldöttje

Cluj, július 1. Közöltük a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara értesítését, mely a kamara területén működő cégtulajdonosok állampolgársági helyzetének felülvizsgálására vonatkozott. Felülvizsgálás alá esnek nemcsak az egyéni cégek tulajdonosai, hanem a társas cégek igazgatósági tagjai, cégjegyzői és fiókvezetői is. Az ellenőrzés során a véglegesen jóváhagyott állampolgársági bizonyítványt kell felmutatni. Ha a cégtulajdonos férjzett asszony, akkor férje állampolgársági bizonyítványával és a házasságkötésre vonatkozó anyakönyvi kivonattal kell jelentkezniük. Amennyiben a cégtulajdonos állampolgárságát szülei után nyerte el, akkor a szülő végleges állampolgársági bizonyítványa, valamint a születési bizonylat mutatandó fel.

Ezeket az igazoló iratokat a zsidó cégtulajdonosok postán is beküldhetik a kamarának. A költségek megtakarítása végett azonban a kamara elnöksége úgy határozott, hogy egyik tisztviselőjét küldi ki a kamara székhelyen kívül eső városokba, aki az igazolást az illető városokban fogja megéjteni. Az iparkamara kiküldöttje városokban a polgármesteri hivatalban, járási székhelyeken pedig a prefektúra hivatalos helyiségben végzi az ellenőrzést és egyben a megállapított ellenőrzési díjakat is beszedi.

A vidéki ellenőrzés hétfőn kezdődik meg a következő sorrendben:
Július 3-án, hétfőn Beclean (Bethlen) községben.

Július 4-én, kedden Tg.-Lăpusului (Lápos) községben.

Július 5-én, szerdán Csăldgorbó községben.

Július 7-én, pénteken Szamosújvár és a szamosújvári járás iparosai és kereskedői jelentkeznek a szamosújvári preturán.

Július 9-én, vasárnap Chichis (Kökényes) következik.

Július 10-én, hétfőn Désen tartózkodik a kamara kiküldöttje.

Az ellenőrzés reggel 8 órakor veszi kezdetét.

A kamarai kiküldött további utirendjét idejekorán közölni fogjuk.

Zogu exkirály utban Párizs felé

Konstantinápoly, július 1. Ahmed Zogu volt albán király tegnap elhagyta Konstantinápolyt és a Transilvania román utasszállító hajó fedélzetén Alexandriába utazott. Utjának végcélja Párizs, ahova vasárnap délután kell megérkeznie.

IMPOTENCIA

kezelendő az „OKASA” hormonos készítménnyel, Dr LAHUSEN utasítása szerint.
Utánvétellel szállítja dr. C. Guici gyógyszerháza, Bucuresti, Cal. Victoriei 33 (Frascati-palota). Kis doboz 350 lej, nagy doboz 650 lej. Nagyban „Nifar” S. A. R. Bucuresti, Str. Maria Rosetti 47. Ismertetőt ingyen küldünk.

SPORT

A kolozsvári Victoria az ország legsportszerűbb egyesülete

Bucuresti, julius 1. A nemzeti labdarugó bajnokság kezdése előtt a labdarugószövetség közölte, hogy az idény végeztével külön díjazásban részesíti azt az egyesületet, amely a bajnokság során a legsportszerűbb, leglovagiasabb magatartást mutatja.

Értesülésünk szerint a szövetségi tanács választása a kolozsvári Victoriára esett, amely megkapja a jelentős pénzügyi díjat is a hízegő minősítésen kívül.

Brassóban helyre állt a zsidó sportbéke

Brasov, julius 1. (Az Új Kelet tud.) A brassói zsidó sportéletben teljes béke jött létre, amennyiben a Makkabi Szövetség tanácsára a Hakoah sportegyesület megszűnik és tagjai beolvadnak az Ivria sportegyesületbe. Az erre vonatkozó megállapodást tegnapelőtt kötötték meg az Ivria és Hakoah vezetői egy értekezleten, amelyen a brassói zsidó társadalom egyik oszlopos tagja elnökölt. A végérvényes megállapodást mindkét egyesület rövidesen rendkívüli közgyűlésen hajtja végre.

Felfüggesztik a prohibíciót Finnországban az Olimpia tartama alatt

Helsinki, julius 1. Finnországban még ma is csak erős korlátozások mellett engedik meg a szeszital árusítását. A napokban megbeszélést tartottak a vendéglősök Helsinkiben. Elhatározták, hogy engedélyt kérnek arra, hogy az olimpia idején a vendégekre való tekintettel nagyobb mértékben árulhassanak szeszitalt.

„Jobb hangulatban lesz a közönség” — írja ezzel kapcsolatban az egyik lap.

Az azonban kimondták, hogy az olimpiai falunak még a tájkára sem engednek „vidító” italt.

Ősztől kezdve kötelező a 6:5 arány a Nemzeti Bajnokságban

Bucuresti, julius 1. A labdarugószövetség elnöksége — mint ismeretes — régebben elhatározta, hogy az A) liga csapataiban a nemzetiségi arányszám 6:5 kell legyen. Az arányszámot a július 1-én kezdődő szezonban már alkalmazni kell.

A szövetség intézőbizottsága különben egy hozzáintézett kérdésre oly értelmű nyilatkozatot tett, hogy őszől kezdve a ligacsapatok játékosait meg lehet számozni, mert erre vonatkozólag semmi tiltó rendelkezés nincsen.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, július 2.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 11: Hanglemezek. 12.05: Táncczene. Közben: Sport hírek. 12.35: Hírek, időjárás-jelentés, rádióhíradó. 13.10: Hírek. 13.30: Táncczene lemezekről. 14.14: Gazdasági ismeret. 17: Üzenetek. 17.15: Katonazene. 19: Felolvasás. 19.15: Operettzene lemezekről. 20.15: Csevegés. 21: Sport hírek. 21.15: Spanyol dalok. 21.35: Alexandrescu hegedűművész koncertje. 22: Hírek és sporteredmények. 22.15: Táncczene. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 13.30: Operaházi zenekar. 15: Hanglemezek. 16.45: A rádió szalonzenekara. 17.30: A magyar népdal. 18.10: Cigányzene. 19.15: Felolvasás. 19.45: Zongoraszámok. 20.15: Hírek. 20.25: Hanglemezek. 20.40: Elbeszélés. 21.10: Balatoni est. 22.40: Hírek. 23: Táncczene. 24: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Hétfő, július 3.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 14.10: Csevegés. 18: Felolvasás. 18.17: Kamarazene. 19: Felolvasás. 19.15: Szórakoztató zene. 21: Hírek. — 21.15: Strammel-negyves. 21.45: Grinzingi-est lemezek. 22: Hírek külföldre német és francia nyelven. 22.15: Vendéglői zene.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Zongoraszámok. 13.40: Hírek. 14.30: Állástalan Zenészek Szimfóni-

kus Zenekara. 17.30: Hírek. 18.40: Cigányzene. 19.50: Felolvasás. 21.10: Kamarazene. 21.50: Hangfelvétel. 22.40: Hírek. 23: Koncert Fuvózenekar. 24: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

Kedd, július 4.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.05: Déli hangverseny. Közben: Sport hírek. 13.35: Hírek. 13.45: Hanglemezek. Közben: Időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.10: Hírek. 15.10: Csevegés. 19: Időszéri anyagok. 19.17: Hanglemezek. 20: Felolvasás. 20.15: Stanescu zenekarának hangversenye. 21: A rádiózenekar Haydn hangversenye a szerző 130-ik halotti napja alkalmából. 22.15: Hírek. 22.30: A Fotiniu-házaspár játéka két zongorán. 23: Hírek külföldre német és francia nyelven. 23.15: Vendéglői zene.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Zongoraszámok. 13.40: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. — 15.45: Rádióműsor. 17.10: Felolvasás. 18.10: Hanglemezek. 19.10: Csevegés. 19.40: Tárogató, harmónium és hárfagyűttes. 20.15: Hírek. 20.25: Felolvasás. 20.55: Hangszerkabaré. 21.55: Rádió a rádióról. 22.10: Cigányzene. 22.40: Hírek. 23: Szalonzene. 24: Katonazene. 1.05: Hírek.

Azonnal átadó

Tárgu-Muresen építési anyag- és tüzfakraktár, teljes berendezéssel, iparvágánnyal és hidmérleggel. Értekezni: Str. Serban Voda 8.

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresők, üdülőhelyek és fürdők hirdetései, továbbá elveszett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csakis előrefizetés mellett közölünk. Jellegű levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portózott leveleket továbbítunk.

Foto-Artist Friedmann gyermek fényképész. Cluj, Str. Reg. Maria 46.

Simon fordítóirodában fordítások, másolások minden nyelven szakszertlen készülnek. Str. Regina Maria 13. Emelet.

Félfürdőnél lévő Hotel Bihorban megnyitott szigorúan orth. kóser vendéglő és bodega. אורי פיטער פאר אן ארט. A hotel újonnan átalakította. Szimche Weisz és társa.

Minden este כשר ארטה felkínált és frissen csapolt sör kizárólag a BRISTOLBAN. Uri konyha, előzékeny kiszolgálás. Menürendszer kihordásra is. BRISTOL כשר ארטה étterembodega Cluj, Regele Ferdinand 37.

Borseo-fürdő, a „Sofia”-villában komfortos szobák mérsékelt áron kaphatók. Juniusban 50 százalékos engedmény. Telefon 26. Hideg, meleg víz.

Motnárok használják ki a bucaresti hónapot és fedezték szükségletüket selyemszítákban, ismert márká „GOLDEN ANCHOR”, valamint malomgépekben és malomcikkben a legolcsóbb árak mellett közvetlenül a Societatea Paucker-nál, Bucuresti, Str. Brancoveanu 9, a főposta mellett. Rendelések levélleg is.

Slanicul-Moldovein, jud. Băcău, a Villa Annában ort. kóser erdélyi vegetáriánus étterem és penzió nyitott öv Berkovitsné (Cluj) vezetése mellett. Olcsó árak.

Utlevélügyben (a katonai iratok megszerzésére, vagy a kérdés bármelyik más ágazatra vonatkozólag) jogtanácsot és szakszert utmutatást ad specializált ügyvéd. Válaszbélyeggel ellátott levelekre részletesen és kimerítően válaszolok. Leveleket „Utlevél” jellegre az Új Kelet fiókiadóhivatala, Oradea, Str. Millerand 4 továbbít.

Kiadó azonnalra vagy augusztus elsejére egy szoba, elő- és fűtőszobás lakás kert: udvarban. Marechal Foch 45.

Keresek azonnalra ügyes kirkatrendező és kiszolgáló segédet. Spietz Béla rőfős és divat-áruháza Saturnare.

Orthodox, 15 éves köznevelés fiamat, tanulmányi jártas, palestinai tengerészeti iskolába küldném. Anyagilag finanszírozó leányt államvizsga után feleségül venne. Tizenégyéves, intelligens leányok szülei írjanak „Palestina” jellegre a kiadóba.

MIT CSINÁLSZ OTT?

Terveket szövök
— Az enyém kész:
AZ ÁLLAMI
SORSJÁTÉK
TERVE

A NYEREMÉNYEKET a nyerteseknek minden adólevonás nélkül fizetik ki.
A MILLIÓ MILLIÓ!

AURORA

ELÁRUSÍTÓ HELYEI

HELYI CÍM: Kereskedelmi Hírelintézet Cluj, P. Unirii 20.

Ha azt követed, MILLIOMOS lehets rövid időn belül. Egy sorsjegy az

AURORA

elárusító helyeitől megszabadul gondjaidtól és... a megvalósíthatatlan tervektől.

A 20. sorsjáték húzásaira, amelyek július 15-én, augusztus 15-én, szeptember 15-én és október 15-én lesznek, vásároljon sorsjegyet az AURORA ELÁRUSÍTÓ HELYEITŐL

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A THALIA PREMIERMOZGÓ MUSORA
A Fekete Sas lecsap. Második és befejező rész, amely önállóan is tökéletesen élvezhető legszenzációsabb kalandok sorozata „a Fekete Sas végső győzelmével.

A ROYAL MOZGÓ MUSORA:
A kánikula ellenére is világfilmet mutat be Eleonor Powell legújabb filmje, melyben három olyan táncszáma van, melyet még nem láttak: Honolulu. Tökéletes rendezés. Szellems. Mulatságos. Zene méla havai muzsika. Előadások: 3.20, 5.20, 9.30. Számozott jegyelvétel. Tel. 37-05. Előtte premier journal: Metro és Fox.

AZ URANIA MOZGÓ MUSORA:
Szenzációs dupla műsor: 1. Bűnök fia. Pierre Loti világhírű regényének izgalmas filmváltozata, főszerepekben: Madeleine Ozeray, Louis Jouvet. 2. Barnabé. Nagyszerű francia vígjáték, főszerepekben: Fernandel közkedvelt francia komikus.

Hétfő, kedd szerda:
Önagsága detektívje. Ellenállhatatlan humoru, remek vígjáték, főszerepekben: Fernande, Ginette Leclerc, Elvira Popescu.

A SELECT MOZGÓ MUSORA:
Önagsága detektívje. Ellenállhatatlan humoru francia vígjáték, főszerepekben: Fernandel, Ginette Leclerc, Elvira Popescu.

Hétfő, kedd szerda:
Kiváló dupla műsor! 1. Halló Haway... Nagyszerű vígjáték, szenzációs dalbetétekkel, főszerepekben: Bobby Breen csodás hangu gyermekszár. 2. Felhívás a keringőre. Ginger Rogers és Fred Astaire táncos, zenés vígjátékuk.

A CAPITOL MOZGÓ MUSORA:
A francia szobalány. Az itteni Magyar Színházban is nagy sikerrel játszott vígjáték kiváló filmváltozata, főszerepekben: Olympia Bradna és Ray Milland.

RIO MOZGÓ MUSORA:
Ma: 3, 6 és 9 órakor két világláger! Egy helyár! I. Ez az éjszaka a mienk. (Tovaris). Az évad legnagyobb szenzációja. Fősz.: Charles Boyer és Claudette Colbert. II. Gyilkosság történt. Izgalmas gangsterdráma. Fősz.: Edward G. Robinson, Ruth Donnelly és Willard Parker. III. Híradó.
Köv. műsorunk: I. Tarakanova hercegnő. II. A tanár ur. Fősz.: Harold Loyd.

WIZO A zsidó Asszony

HIVATALOS LAPJA

Az ereci nők tiltakozása

Az egész jisivnak a „Széfer Lavan“ ellen megnyilvánuló tiltakozásában a nők teljes mértékben vettek részt.

Az „Erec-jiszraeli Zsidó Nőszervezetek Tanácsa“ a következő felhívást tette közzé: „Testvéreink üldözésének rettenetes órájában, amikor testvéreinket olyan szerencsétlenségek érik, melyek megremegtetnek mindenkit, akinek szívében az emberi érzésnek még egy szikrája él, éppen ebben az órában sujt bennünket a mandatárius kormány hit-szegése. Ebben az órában, a zsidó népi szerencsétlenségek komoly órájában szegi meg a kormány azt a fogadalmát, hogy a zsidó népnek segítségére lesz nemzeti otthonának újjáépítésében és most akarja aláírni nemzeti építőmunkánk pilléreit.

Nemzedékek vágyódása és évtizedes áldozatok valószínűsítették meg azt a nagy csodát, hogy ez a pusztaság virágzó földdé változott. Az utóbbi évek politikai zavargásai nem csökkentették vállalkozásunk jelentőségét, hanem inkább megerősítették és megszilárdították az egész világ előtt az országban kivívott pozíciónkat.

Sohasem fogja népünk elfogadni a kormány határozatait, amelyek kisebbségi helyzetet akarnak ránkényszeríteni, mert a határozatok önálló életünk fejlődését gátolják meg és megsemmisítik jövőnket.

Mi, Erec Jiszraeli zsidó nők, követeljük a kormánytól, hogy álljon el jogainknak ezen megtámadásától és hogy a zsidó jisivnak fejlődési lehetőségeit adja vissza.

Mi, akik az országot kezünk munkájával és gyermekeink életének kockázatásával építjük, követeljük azt a jogot, hogy az építést folytathassuk.

Követeléseink a következők: tömegbevonás engedélyezése üldözött testvéreink számára, zsidó telepítés az ország minden részében és az önálló politikai népi élet lehetőségére.

Semmiféle intézkedés nem fogja országunk iránt való hűségünket szívünkkel kitépni és mi el vagyunk szánva arra, hogy küzdjünk az összes akadályok ellen, melyek egyetlen reményünk megvalósulásának útjában állnak.

Ebben a sorsdöntő órában nemzeti szolgálatra hívjuk és szólítjuk fel az ereci zsidó nőket, aki minden erejét a nemzeti építő munkának adozza, hogy eleget tegyen a jisiv tette hívásának. Legyünk mindannyian készen arra, hogy hűséggel és áldozatkészséggel teljesítsük a nemzeti hatóságaink által kijelölt kötelességeinket.

Moacát Irgunei Nasim Ivriot b'Erec Jiszraeli.

Az Erec-Jiszraeli Zsidó Nőszervezetek Tanácsa.

„WIZO“ Világszervezet

„Hadassah“

Amerikai Asszonyainak Szervezete

Amerikai Pionir Női Liga

Moacát Hapoalót (Munkásnők Tanácsa)

Hiszládrut Nasim Clonijot

(Palesztinai Wizo-Föderáció)

Mizráchi Nők

Hiszládrut Nasim Ivriot Lesivuj Z'chnujot

(A Női Egyenjogúság Lágája)

Tel-Avivban

Tel-Avivban, ahol a tüntető menetben közel 100.000 ember vett részt, mindenütt nagy számban voltak a nők képviselve, a zsidó hatóságok, az összes szervezetek menetében, amely az élen haladt és amelyben a Wizo, a Palesztina Föderáció és a Jung Wizo és az ország többi nőszervezetei voltak képviselve, valamint a Nők Tanácsához csatlakozott Nőszervezetek tömegmenetében, mely több ezer nő számlált. A menet élen zászlót vittek e felirattal: „Bát v'Em b'Jiszraél al Mismar Ha-Moledet“ (Jiszraél lánya és anyja a szülőföld örökhelyén). Hasonlóképpen számos volt a női elem az összes felvonuló szakmai csoportokban és sportszervezetekben, az ifjúsági szervezetekben és iskolákban. A hatalmas népgyűlésen, amely a tüntetőfelvonulás után a nép-házban zajlott le, Lea Wi-

lensky, a HNC főtitkárja is felszólalt. Tiltakozott a gettó ellen, melyet Palesztinában akarnak felállítani és amelyhez a nemzeti felszabadítás előharcosai sohasem fogják segítő kezüket nyújtani.

Háifában és a kolóniákon

A Wizo-asszonyoknak ugyanezt az erős részvételt lehetett a többi városokban és a kolóniákon észlelni. Több helyen a szónokok között is képviselve voltak. Háifában a HNC többszáz asszonyból álló menetben vonult fel. Nevükben a tömeggyűlésen Jewinné szólalt fel. Petach Tikvában Machnesné, Chederában Honigné és Herzliában Bergerné a palesztinai Wizo nevében beszéltek.

Eskü és „general appeal“

Mindenütt az összes gyűlekezetekben és az ország templomaiban emelt jobbkarral tettek esküt a nők: „Cionért nem fogok békét ismerni és Jeruzsálem miatt pihenést“.

Ezerszámra iratkoztak fel a nők az általános felhívás (general appeal) listáira azaz a kötelezettséggel, hogy készek lesznek minden szolgálatra, amelyre beosztják őket. Az a fegyelem és ünnepélyes komolyság, amellyel a hallgató, végtelen, kék-fehér zászlók által körülfogott tömegek elvonultak — csak a Hatikva melódijára csendült fel időnként — méltó kifejezése volt a Jisiv szolidaritásának és elszántságának. Annál fájdalmasabban érintette a nőket, hogy szélsőséges politikai jelszavak által felzavart serdülő gyermekek megkísérelték a tüntetés nyugodt rendjének tetleges támadások által való megzavarását.

Jeruzsálem

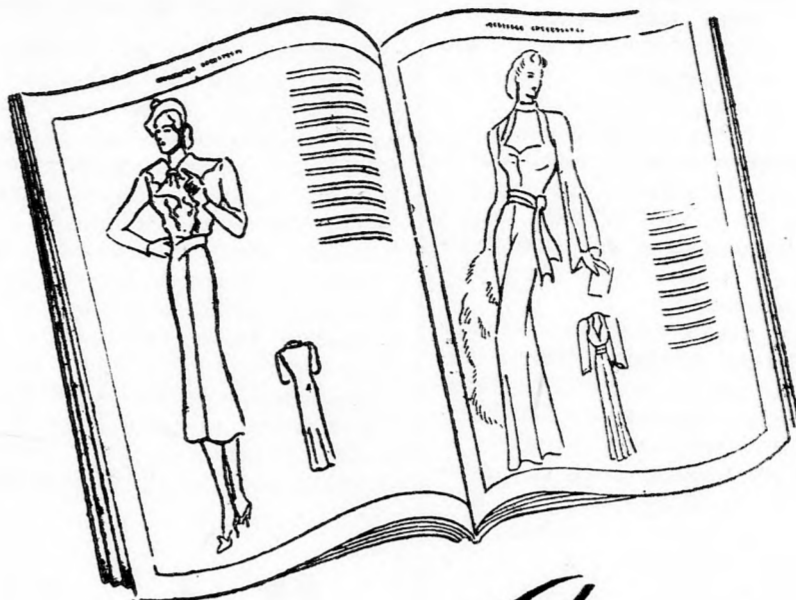
Hasonló rendezvények ismétlődtek meg a következő napokban Jeruzsálemben. Május 22-én délelőtt külön tüntetést rendeztek a nők. Öt ezer nőből álló menet vonult a városon át a kormányzóság épületéig. Az élen ismert személyiségek haladtak, mint Herzog főrabbi felesége, Dávid Yellinné, Ráchel Janait, Ben-Zwiné, Bernhard Josephné, Ester Smoira, Kurt Blumenfeldné, aki elől vitte a zászlót. Az utcán tartózkodó nézők lelkesülten készítették a menetet és virággal szórták azt tele. A nők küldöttségét Batterhill kormányzósági főtitkár fogadta, ígéretet tett, hogy emlékiratukat a High Commissionernek átadja és kívánságukhoz mérten a londoni gyarmatügyi miniszterhez juttatja azt el.

A memorandum

A memorandum szövege a következő: „A Szentföld és a galuth zsidó nőinek nevében önökhoz fordulunk népünk tragikus történelmének legrtragikusabb órájában, hogy a zsidó anyák ezreinek megtört szívéből fakadó fájdalomkiáltását Ófelsége kormányának továbbítsák. Az erec jiszraeli zsidó anyák az elmúlt 3 év alatt hősies önmuralmat gyakoroltak a rettenetes terror ellenére is, mely fiatal fiaik nagy számának halálát hozta, — fiatal emberekknek, akik csak azon munkálkodtak, hogy a palesztinai pusztaságot kulturorrszággá változtassák. Fiaink életüket adták, hogy Izráel éljen és még egyszer gyökeret verjen abban az országban, amelyet isteni döntés alapján halhatatlan profétáink nekünk ígértek és amelyet a nagy angol nemzet ismét nekünk ígért.

Ebben az órában, amikor számtalan szerencsétlen testvérünket hajszolják mindenfelé a világon és számunkra más remény nem maradt, mint a létesülő nemzeti otthon, amelyért a zsidók mérhetetlen energia-, töké- és élet-áldozatokat hoztak, örök időkre szóló halálos csapást már ránk az angol kormány.

Jeruzsálem elválaszthatatlanul életünkhöz tartozik, örömeinkhez és gondjainkhoz. A szent város szívünknek egy része és a babilonai száműzetés óta, annyi ávszázadon keresztül fogadalmat tettünk, hogy nem fogjuk azt elfelejteni. A jeruzsálemi zsidó nőknek ez a petíciója az egész világ zsidó asszonyainak — akiknek nevében itt szólunk — vérével és könnyével van megírva.

A DIVATLAPBAN

megtalálja azt a ruha és kabát modellt, amely érvényre juttatja az Ön alakját. Az Ön bájos egyéniségét azonban, csakis a NOBLESSE Legrain kölnivíz és parfüm hangsúlyozza ki diszkrétén.

Kérjük, hogy ezt a végzetes balfogást még a 11-ik órában vonják vissza. Az egész világon szétszórt nővéreink nevében ezennel ünnepélyesen kijelentjük, hogy sohasem fogunk beletörődni ebbe a hitszegésbe, amely elrabolja tőlünk apáink országát és nemzeti létünkre való jogunkat, amelybe minden reményünket helyeztünk és amelyért kétezer év óta imádkoztunk.

Kihallgatáson a kormányzósági főtitkárnál

A főtitkárnak arra a kérdésére, hogy a hölgyek óhajtanak-e valamit hozzáfűzni a memorandumhoz, először Yellinné beszélt. Ő 61 évvel ezelőtt jött Palesztinába, apja arra a hitre tanította, hogy a zsidók emancipációja Anglia segítségével fog megvalósulni. Ez volt a zsidók hite a világháború idején és Anglia hozta meg akkoriban a felszabadítást és a zsidók hitték Anglia hűségében... A világháború idején egy fiát veszítette el és egy másik fiát — legdrágább és legnagyobb áldozata volt ez — az erec jiszraeli zavargások következtében. A zsidók nem tudják elhinni, hogy nemzeti építőmunkájukban Anglia cserben hagyhatja őket.

Ráchel Janait Ben-Zwi a palesztinai zsidóság elszántságáról adott kifejezést. Ez azt jelenti, hogy nem vetik alá magukat és hogy inkább életüket áldozzák fel. A zsidó anyáknak csak az a kívánságuk és vágyódásuk, hogy békében építhessék fel az országot. Ezt a mostani küzdelmet csak rákényszerítették fiaikra, de nem fognak nyugodni mindaddig, míg a nemzeti otthon elé tornyosuló akadályokat el nem hárították.

Reorganizálták a csikszeredai Wizo-t.

A Wizo elnöknőjének, Herskovits Károlynénak, visszavonulása folytán, aki nagyarányú elfoglaltsága miatt akadályozva volt intenzív munka kifejtésére és erre való hivatkozással lemondott a Wizo elnöki tisztjéről, került sor a múlt héten a csikszeredai Wizo reorganizálására. Az újjászervezés aktív cionista munka jegyében történt. Az itteni tagokban jóformán kivétel nélkül meg van az akarat és kellő lelkesedés, hogy minél szorosabban kapcsolódjanak be a népi ideológiába való küzdelembe s így minden remény meg van arra, hogy a helybéli Wizo működése eredményes és sikeres lesz. Elnökné, illetve alelnökné sikerült megnyerni Bermann Vilma, illetve Hochfelder Luciad, akik agilitásukkal és hozzáértésükkel nagyban biztosítják az egyesület eredményes működését. Különösképp ki kell emelnünk e helyen a csikszeredai zsidó társadalom egyik legbuzgóbb cionista asszonyát, Grünstein Hannát, aki mindig is szívvel és odaadással szállt síkra a zsidó népi eszmék propagálásáért. Erdemei elismeréséül választották meg diszelnöknőnek. A reorganizáció alkalmával megejtett választás eredménye: Elnökné: Bermann Vilma, alelnökné: Hochfelder Lucia és Ackermann Binza. Titkár: Brüller Eszter. Pénztárnok: Alter Izsóné. Ellenőrök: Grünstein Hanna, Herskovits Matyo. Választmányi tagok: Krausz Perle, Török Erzsébet, Bermann Lenke, Lempert Lipótné, Gorovitz Srulné, Mandula Hermin, Grossmann Ilona, Berkovits Erzsébet, Popper Izidorné, Kemény Anna, Liebermann Eszter, Alter Jolán.

Terveket szövök
Az enyém kész:
AZ ÁLLAMI
SORSJÁTEK
TERVE

MILLIOMOS lehetsz
Egy sorsjegy az
ORA

veitől megszabadít
a megvalósítatlan

Unifil 20.

Z-FILM
ESZET

ERMOZGO MUSORA
Második és befejező
is tökéletesen élvez-
sabb kalandok sorozata
győzelmével.

ERMOZGO MUSORA:

világfilmet mutat b
gujabb filmje, melyben
száma van, melyet még
bulu. Tökéletes rende-
mulatságos. Zene ma
Előadások: 3.20, 5.20,
nyelövével. Tel. 37-05.
urnal: Metro és Fox.

ERMOZGO MUSORA:

1. Bünök fia, Pierre
ényének izgalmas film-
repekben: Madeleine
vet. 2. Barnabé. Nagy-
áték, főszerepben: Fer-
francia komikus.

Ellenállhatatlan hu-
áték, főszerepben:
Leclerc, Elvira Po-

ERMOZGO MUSORA:

Ellenállhatatlan hu-
áték, főszerepben:
Leclerc, Elvira Po-

1. Halló Haway ...

szenczácós dalbeté-
Bobby Breen csodás
ár. 2. Felhívás a ke-
gers és Fred Astaire
átékuk.

ERMOZGO MUSORA:

Az itteni Magyar Szin-
kerrel játszott vigjé-
szata, főszerepben:
Ray Milland.

MUSORA:

két világsláger! Egy
szaka a miénk. (Tova-
nagyobb szenczácója.
yer és Claudette Col-
g történt. Izgalmas
Fősz.: Edvard G.
Donnelly és Willard

Tarakanova hercegnő.
sz.: Harold Loyd.

UJ KELET Legújabb hírek

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

baloldalon! (Hoszantartó helyeslés). Az országban a szellemi, erkölcsi és társadalmi egyensúly utján kell haladnia! (Élénk tetszésnyilvánítások, bravó kiáltások)."

Még egy dolgot mondtam volt: Abban a pillanatban, amikor a pártok és a kormány felhagyta eredeti hivatásukkal, a tekintélynek nem volt csak egyetlen menedéke: A királyi kezdeményezés. Olyan elvet vallottam, amit egyesek támadtak, de amilyen mértékben elleneztek a régi pártok, annál inkább éreztem, hogy igazam van. Azt mondtam: A király nem lehet a politikai pártok egyszerű peeszkészítője.

Ezért, uraim, abban az órában, amikor az ország szolgálatába hívtak, a lelki folyamat már befejezést nyert. Sikertől levetköttem a szük kötelezettségeket és beleilleszkedtem az államélet magasabb szükségleteibe. De ezen kívül hiszem, hogy egy állami tevékenységben még egy dolgra van szükségem a siker érdekében: a felelősség bátorítására mindegy kockázattal a legutolsó óráig! (Tetszésnyilvánítások).

Calinescu azzal fejezte be nagyhatású beszédét, hogy aki a magánérdekek visszatérésére gondol, csalatkozik, aki pedig megpróbálja azokat visszahozni, idejét vesztegeti.

A miniszterelnök szavait hosszú éljenzéssel, tetszésnyilvánításokkal fogadták a bankett résztvevői.

Az angol szindikátusok kiáltványa a német néphez

LONDON, július 1. Az angol szindikátusok szövetsége és a munkáspárt együttes kiáltványt intézett a német néphez: „Miert ördögöljétek egymást?“, címmel. A kiáltvány hangsúlyozza, hogy a demokratikus hatalmak politikája nem irányul Németország bekerítésére, vagy életére. Ezt a német propagandaminiszter is tudja. Igaz, hogy több európai hatalom fogott össze, de ennek az összefogásnak a védekezés a célja, továbbá a világéle megmentése és az agressziók megismétlése elhárítása. Annak a politikának a folytatása, amely Németország részéről Csehszlovákia bekebelezésében érte el csúcspontját, elkerülhetetlenül háborúhoz kell, hogy vezessen. Ezt akarják megakadályozni a nyugati demokratikus népek. Számunkra fontosabb a vaj, mint az ágyú. Ez azonban nem jelenti azt, hogy hajlandók vagyunk alávetni magunkat a diktátorok akaratának. Nem engedhetünk az erőszak uralmának. Csak a békes együttműködés biztosíthatja a világ békéjét. Felhívjuk a német népet, hogy lépjen be a békevédőknek ebbe a körébe.

A Reuter távirati iroda, amely a kiáltványt továbbítja, tudni véli, hogy titkos rádióadások fogják azt közvetíteni, titkos németországi szervezetek közreműködésével.

A lengyel mezőgazdák a pomerániai német nagybirtokok felosztását követelik.

Varsó, július 1. A lengyel mezőgazdák szövetségének évi közgyűlése határozati javaslatot fogadott el, amelyben többek között követeli a pomerániai németek nagybirtokainak felosztását, mert ezek a birtokok szubverzív lengyelellenes mozgalmak centrumai. Adják ezeket a birtokokat a lengyeleknek, akiknek nincs elég földjük. A mezőgazdák követelik továbbá, hogy vonják meg a lengyel állampolgárságot azoktól a németektől, akik a háború után a lengyel állampolgárságra optáltak.

A lengyel lapok megállapítják ezzel kapcsolatban, hogy a pomerániai lengyel lakosság földhiányban szenved, míg a németek valószínűleg privilegizált helyzetben vannak, ami indokolta tenné a német földbirtokoknak a németek arnszámára való leredukálását.

Szerdán iktalják be az új patriárkát hivatalába

BUCURESTI, július 1. Románia új patriárkáját szerdán fogják hivatalába beiktatni, rendkívüli ünnepélyes keretek között. A beiktatás a trónteremben fog végbemenni, az uralkodó és a kormány tagjainak jelenlétében.

Megindulnak a német-orosz gazdasági tárgyalások

Berlin, július 1. Schullenberg gróf, Németország moszkvai követe, utasításokat kapott kormányától a német-orosz gazdasági szerződésre irányuló tárgyalások felvételére.

Öfelsége személyesen avatta fel az új hadnagyokat

I. Károly király nevét fogja viselni a most végzett évjárat

Bucuresti, július 1. Tegnap délelőtt 11 órakor avatták fel Târgovisteban Öfelsége jelenlétében az összes fegyvernemek új hadnagyi végzettségét. Az avatáson Tanescu tábornok, vezérkari főnökön és Atanasescu, Bengliu, Jacobici tábornokokon kívül résztvettek Armand Calinescu miniszterelnök, Slavescu, Paul Teodorescu, dr. Marinescu, valamint Titeanu és Gavriel Marinescu alminiszterek. Az új végzettség avatása, amely I. Károly király nevét fogja viselni, impozáns keretek között zajlott le.

A katonai tisztiiskola növendékeinek hadnagyi rangra való emeléséről szóló királyi leiratok felolvasása után Armand Calinescu miniszterelnök és hadügyminiszter tartott

beszédet, amelyben kiemelte ama elhatározás jelentőségét, hogy ez a végzettség I. Károly király nevét fogja viselni. Calinescu miniszterelnök beszéde után Öfelsége II. Károly király tartott óriási tetszéssel fogadott beszédet, amelyben visszapillantást vetett a múltára, a román katonai áldozatkészségére hazájával szemben, ismertette a román katonatiszt kötelezettségeit és reményének adott kifejezést, hogy ez az évjárat méltóan fogja megállani helyét. A beszéd után az újonnan felavatott tisztek elvonultak a királyi páholy elé, majd ünnepi bankett volt, amelyen az évjárat parancsnoka, Diaconescu hadnagy üdvözölte Öfelségét.

Ma kezdődnek az angol-japán tárgyalások

TOKIÓ, július 1. A vasárnap kezdődő angol-japán tárgyalásokat minden valószínűség szerint egy Sir Craig és Arita japán külügyminiszter között tartandó megbeszélés fogja megelőzni. Katoh japán ügyvivő Kínába érkezve kijelentette, hogy a tárgyalások sikeres kimenetele kizárólag Anglia állásfoglalásától függ.

Molotov két óra hosszat tárgyalt Stranggal

„Nem a szovjet, hanem a nyugati hatalmak húzódozása késlelteti a moszkvai megegyezést” — írja a Pravda

Moszkva, július 1. A „Pravda”, a szovjet kormány felhivatalosa cikket közölt az orosz külügyi bizottság elnökének tollából, amely tartalmazni fogja élénk fejtűnést keltett.

— Sokan csodálkoznak azon — mondja a közlemény — hogy az orosz-brit-francia megbeszélések már hetvenhat napja húzódnak és tekintettel a külföldi magyarázatra, Nyugaton hajlamosak is az emberek arra, hogy elhiggyék, hogy a késedelmes kedés Moszkva „tulzolt” kívánságai folytán keletkezett. Ezzel szemben a valóság a következő: Anglia és Franciaország mostanig húzódozott egy kölcsönösségen alapuló egyezmény megkötésétől, már pedig az olyan nagy horderejű megállapodás, amelytől esetleg a fél világ sorsa függ, csakis az egyenlő jogok és kötelezettségek elvén épülhet fel. London és Párizs azonban azt akarták, hogy ezuttal is az orosz legyen a dolgozó és a terheket viselő, mert úgy vélték, hogy a jelenlegi kormányzat elfelejti a megtisztelő meghívás hatása

alatt a multat, amikor az orosz tömegek voltak azok, amelyek mindent feláldozva harcoltak talán meg sem értett érdekeikért. Ma azonban egyetlen orosz sem akad, aki az egyoldalúság elve mellett szerződéseket kötne csak azért, hogy — Sztalin mondása szerint — más ki parja a sült gesztenyét a parázból. A megállapodás tehát csak akkor jöhet létre, ha a szerződőfelek világosan és félremagyarázatlanul egyforma kötelezettségeket vállalnak és pedig olyanokat, amelyek teljesíthetőek is. Ezzel a brit és francia kormányoknak a továbbiakra nézve számolniuk kell.

Moszkva, július 1. Moszkvai jelentés szerint Molotov külügyi népbiztos ma fogadta Anglia és Franciaország moszkvai nagyköveteit és Strang angol megbízottat. A tárgyalások két óra hosszat tartottak. A kiszivárgott hírek szerint a tárgyalásokat rövidesen folytatják. Az angol és francia követek a mai napon átnyújtották Molotovnak a francia és angol kormányok új javaslatait.

Anglia biztosítja a szavatolt államokat a vállalt segélynyújtás teljesítéséről

Németország belülről akarja megkaparintani Danzigot? Bonnet nem tart súlyosabb nemzetközi bonyodalomtól

London, július 1. A varsói angol nagykövet után Henderson berlini és a bucaresti angol követ is Londonba utazik. Angol körök úgy tudják, hogy a londoni kormány a legnagyobb súlyt helyez arra, hogy meggyőzze az érdekelt hatalmakat arról, hogy adott esetben teljes mértékben eleget fog tenni a kezességi kötelezettségeknek a szavatolt államokkal szemben, amelyeknek támadás esetén nyomban segítségére fog sietni Anglia. Ilyen értelmű megbízatást fognak kapni a nagykövetek a londoni kormánytól.

Egyes lapok szerint Henderson személyes üzenetet fog vinni Londonból Hitlernek, amelyben az angol kormány közölni fogja ezen eltökélt határozatát.

A News Chronicle tudni véli, hogy a londoni kormány biztosította Varsót, miszerint nyomban életbelép a szavatolási kötelezettség, mihielt adott esetben az indokoltá válik.

Ugyancsak Londonból közlik, hogy Chamberlain miniszterelnök vasárnap mondja el nagy érdeklődéssel várt rádióbeszédét.

Németország belülről akarja megkaparintani Danzigot?

London, július 1. A Times azokkal a mód-szerekkel foglalkozik, amelyeknek segítségével Németország, úgy látszik, hogy belülről akarja megkaparintani Danzigot. Rámutat, hogy az utolsó órákban pontos információk érkeztek Danzigból, a német terv esetleges

Csak a

GRAND HOTEL LAFAYETTE
ben lakjon Bucurestiben

Központi fekvés. Komfort. Olcsó. Otthonos.

CALEA VICTORIEI No. 11. Telefon 3-3410.

keresztülvitelét illetően. Megerősítést nyert, hogy a németek nemcsak embereket küldtek Danzigba, hanem ágyukat és munióit is. Bármely legyen azonban az a módszer, amelyet Németország Danzig elfoglalására alkalmazni kíván, a francia és angol kormányok világosan leszögezték álláspontjukat és maradéktalanul teljesíteni fogják Lengyelországgal szembeni kötelezettségüket.

Berlin, július 1. Halifax beszédét kommentálva, aki kijelentette, hogy Anglia szembe fog szállni bármilyen erőszakossággal, a Deutsche Diplomatische Korrespondenz azt írja, hogy Anglia kivételt tesz Lengyelországgal, amely még ma is dicsőíti a Vilna és Felső-Sziléziával szemben alkalmazott erőszakosságot. Lengyelország mind a mai napig terrorizálja az ottlakó idegen faj lakosságát és résztvevett Kárpátukrajna megsemmisítésében is. Ezzel elkerülhetetlenné tette a volt csehszlovák állam megszüntetését. Gondatlanság tehát Lengyelország itéletésé bizoni, hogy mi meríti ki a támadás kritériumát.

Cáfolják Hitler danzigi utjának híreit?

Berlin, július 1. Német hivatalos körökben cáfolják azt a hírt, amely szerint Hitler július 20-ikán Danzigba látogatna.

Németország júliusra nagy eseményeket készített elő Danzigban

Párizs, július 1. A francia napilapok ma számukban arról írnak, hogy július hónapra Németország nagy eseményeket készített elő Danzigban. Az események Hitler július 20-iki danzigi látogatásában kulminálódhat volna.

A Reuter távirati ügynökség közli, hogy az angol és francia kormányok határozottan tudomásra hozták Németországnak, hogy Danzig bármilyen formában való bekebelezése rendkívül súlyos következményeket vonna maga után, mint ahogy Anglia és Franciaország határozottan Lengyelország segítségére sietnének ebben az esetben.

Bonnet szerint nem valószínű, hogy súlyos események előestéjén állnának

Párizs, július 1. Tegnap a francia kormány minisztertanácsot tartott, amelyen Daladier miniszterelnök ismertette miniszterársaival a továbbiakra is komoly nemzetközi helyzetet. A miniszterelnök közölte azokat az intézkedéseket, amelyek hivatottak minden kételyt eloszlatni Franciaország határozott magatartását illetően. A minisztertanács mindenképpen jóváhagyta a foganatosított intézkedéseket, ugyancsak Bonnet külügyminiszter politikai expozéját.

A Bonnet külügyminiszter által a minisztertanácsban tartott külügyi expozé a danzigi helyzettel és a moszkvai tárgyalásokkal volt összefüggésben. Bonnet közölte a minisztertanácsal a párizsi lengyel nagykövet, valamint a varsói francia nagykövet utján nyert értesítéseket. Véleménye szerint a kapott információk nem engednek arra következtetni, hogy súlyos események küszöbén állnának Danzigban, a helyzet azonban a legnagyobb figyelmet igényli. Kifejtette beszéde során Bonnet, hogy a francia és angol kormányok magatartása kizár minden kétértelműséget.

Felmondták a budapesti Operaház zsidó művészeinek

Budapest, július 1. Az Est jelentése szerint július elsején a magyar Operaház végrehajtották a zsidótörvény rendelkezéseit. Ennek megfelelően felmondó levelet küldtek azoknak a művészeknek és operai alkalmazottaknak, akikre a zsidótörvény vonatkozik. Mindegy ötven emberről van szó, köztük világ-hírű művészek is vannak, akiket azonban nem nevez meg a lap.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 18-60.

BUN DE IMPRIMAT

Taxa postală plătită în num. No. 30523/1934

10. Telefon: 18-60. Havonta 110, négy évre 600, egész évre 1200, egész életre 12, egész életre 1200. Hirdetések díjszámítására „UJ KELET”-ben van a díjszámítás. Cikkünk utolsó forrás megjelölés.

Mit jelent

A baseli Natio...
Der Name ist...
die Stirn gestell...
fény, amit szoros...
nak — írja az a...
Nevek a Harm...
A koncentráció...
kaant. (Bizonyár...
Pazzi ékegyelmé...
A birodalmi eg...
(Niemöller és tá...
menyire talál e...
A kelet-európai...
tője: Schnorr...
leges.)

A birodalmi...
Maul. (Ide sem...
A zsidó kiv...
Wohlthat. (Jöte...
mára is, ha má...
ból.)

A titkos állan...
(Egy dolog, emb...
A birodalmi...
tője: Schmierer...
zött a szabadság...
A gyermekéle...
vetésének vezet...
nékülönben nem...
A nyugati erő...
lált jelent.)

A Himalay-ex...
schneider (Ha...
válik, méltó-e a...
Ezen a világ...
azon, minek hív

Egy eltö

A magyar ut...
eggyel több ur...
pai passzusok...
ra felett, mi a...
sának. Ha val...
egy az csak ze...
mátus ember, s...
kijárás hivatal...
Minderwertigk...
dők — és ilyen...
országban — ve...
gyar állam mi...
vél közli, hogy...
rendeződen fel...
Az efféle „...
vert zsidókat...
törvény első e...
gi zsidók meg...
rajában a bé...
rendelte, hog...
röjje a vallá...

Mi lehet a...
országban, aho...
dó vallás oly...
kormány lem...
leken ezt a...
sa. A magya...
külföldi állam...
lerizmus és a...
száguira tett...
ország zsidój...
időre szóló be...
szágok zsidó...
tartanak, hog...
borászagos o...
megszerezte...
hát előzőeken...
rotni akaró z...
nem közli az...
számbajohető

Az új magy...
szén érdek...
látusokon. N...
je kényelmet...
éredkelődjék...
keleti viszom...
vizsgálgató...
mutatásait k...
den magyar...
szerepel. An...
nyitványt k...